

Antikomunistinio fronto organizavimas

Clevelando Lietuvių Tremtinių D-jos valdyba imasi iniciatyvos suorganizuoti antikomunistinį frontą bei jo vadovybę. Ji nutarė belstis į Am. Liet. Tarybą, kad būtų sušaukti visų lietuviškųjų organizacijų atstovai to fronto vadovybei išrinkti. Į šią antikomunistinio fronto vadovybę kviečiami ir kitų tautybių organizacijų atstovai.

Dėl mažų siuntinėlių

Jau kuris laikas Balf centro raštinė gauna laiškų, raginančių Balfą paruošti ir siuntinėti mažus individualinius maisto ir aprangos siuntinėlius tremtiniams Vokietijoje ir kitose Europos valst.

Mažų maisto ir drabužių siuntinėlių paruošimas Balfui atseitų perbrangiai. Kadangi Balfas CARE narys — dalininkas ir iš tos organizacijos periodiškai gauna nemažus dividendus, kurie eina lietuvių tremtinių šalpai Euporope, patartina mažus maisto ir kt. siuntinėlius užsakyti ir siųsti per CARE. Kad už tokių siuntinėlių Amerikos lietuviai gautų kreditus, patartina visus tokius siuntinėlius užsisakyti per Balfą, siunčiant reikalingą pinigų sumą. Per Balfą galima užsakyti šiuos CARE siuntinėlius: standartinį maisto paketą už \$10, maisto pakietas, gyvenantiems Anglijoje \$10, riebalų pakietas \$4, mėšos pakietas \$11.50, biudžetinis maisto pakietas \$6.95, vilnų (mezgimui) pakietas \$13, vilnonės medžiagos pakietas \$11, vilninių antklodžių pakietas \$11, paklodžių ir rankšluosčių pakietas \$11, mažų vaikų maisto pakietas \$10, kūdikių drabužėlių pakietas \$11.

Jeigu pats siuntėjas norėtų tokius pakietus paruošti ir pasiųsti, jam atseitų bent pora dolerių brangiau. Be to, toks pakietas nebūtų lietuviams kredituotas.

Siunčiant CARE siuntinėlius per Balfą padaroma trilypė nauda: tiesioginiai sušelpiamas tremtinys, Amerikos lietuviai gauna kreditą ir Balfas iš CARE gauna daugiau dividendo (iki šiol Balfas iš CARE jau yra gavęs apie \$70,000 divid.)

Norėdami pasiųsti vieną iš augščiau suminėty siuntinėlių, prisiųskite Balfui reikalingą pinigų sumą kartu su savo ir gavėjo adresu, taip pat nurodykite už kokią siuntinį siunčiate. Tokius užsakymus Balfas tuojau padarys. Už kiekvieną užsąkytą siuntinį siuntėjas gaus gavėjo pakvitavimą. Balfas patarnaus nemokamai.

Dėl aukų rašytojui Kruminui pagelbėti

Rašytojų Draugija kreipiasi į visuomenę pagelbėti pastatyti ant rašytojo Krumino kapo atitinkamą paminklą (jis kaštuosias apie \$130). Dalis aukų, surinktų J. Kruminui padėti, pavėlavo. Manoma, kad nespėtas nusiųsti aukas tikty perduoti Rašytojų Draugijai čia pamintam tikslui.

EINA
36
metai

DIRVA

THE FIELD

Atsk. Nr.
8
centai

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum

IR SAN FRANCISCO LIETUVIAI MINĖJO BIRŽELIO ĮVYKIUS

San Francisco majoras Elmer E. Robinson paskelbė birželio 17 d. Baltijos Diena San Francisco mieste. Pasinaudodami šia proga San Francisco lietuviai, latviai ir estai surengė Augstosios Komerc. Mokyklos Auditorijoje koncertą ir tautinių rankdarbių parodą.

Programoje buvo kalbos ir koncertas. Visos kalbos buvo sakomos anglų kalba. Pirmiausia kalbėjo lietuvių Juliona Liesytė. Toliau kalbėjo latvių Marga Sveilis ir estas Heino Fogis. Po kiekvienos kalbos buvo giedamas tautinis himnas.

Muzikinę programos dalį atliko latvių ir estų artistai. Giedant tautinius himnus pasirodė, kad latviai buvo didžiumoje.

San Francisco mieste lietuvių yra nedaug ir tie yra labai išsisklaidę. Susirenka tik tada, kai pamato vietos didlapiuose pranešimą, kad bus kur nors lietuvių ar lietuvių liečiantis parengimas.

Gražių papročių ugdymas

Clevelando Tremt. D-jos valdyba nutarė kreiptis į tremtinius ir siūlyti visiems kiek galint sumažinti išlaidas įvairiems šeimoms pobūviams bei švenčių (vardinių ir pan.) minėjimams, o sutaupytas tuos būdu sumas paaugoti Europoje pasilikusiems ir sunkų vargą kenčiantiems tremtiniams. Valdyba imasi iniciatyvos surinkti tokias aukas ir persiųsti per Balfą aukotojų nurodytiems asmenims. Į talką siuntiniams persiųsti bus kviečiamas ir jaunimas (skautai, ateitininkai, liethuanistikos mokyklos mokiniai).

Dalis Clevelande gyvenančių Petry šiam gražiam tikslui jau yra pasižadę įmokėti viso \$95. Laukiama, kad šiuo pavyzdžių paseks ir kiti varduvininkai.

Susitikimas su Detroitu

Tremtinių D-jos valdyba numato surengti Clevelando ir Detroito lietuvių susitikimą bendroje išklyje. Tas susitikimas numatomas ežero saloje. Tariamasi su Detroito Lietuvių Tremtinių D-ja.

Padėka už pareigingumą

Antikomunistinės akcijos savaitę Clevelande į amerikiečius buvo išleista informacinių lapelių, kur buvo iškelti sovietiniai nusikaltimai Baltijos kraštuose ir pranešta apie Birželio 14 d. įvykių minėjimo programą. Janina Pėterienė už tų lapelių dalinimą įmonės vadovybės buvo atleista iš darbo. ALT ir Tremtinių D-jos valdyba nukentėjusiai pareiškė padėką, o Tremtinių Draugija pasiūlė jai atlyginti susidariusius dėl atleidimo iš darbo nuostolius. Be to, adv. J. Smetona prašytas dėl firmos neteisaus pasielgimo teisinėmis priemonėmis reaguoti. Toji firma yra "Guaranty Specialty Mfg. Co."

Pasislėpę jieškomi komunistai

Pasibaigus vienuolikos komunistų vadų bylai, atėjo laikas pradėti vykdyti teismo jiems priskirtą bausmę. Pereitą pirmadienį tik septyni iš jų tebuvo paimti į kalėjimą, o keturi dingo. Tie dingusieji yra kaip tik svarbūs Amerikos komunistų partijos pareigūnai: vyriausias partijos organizatorius, sekretorius, New Yorko ir Illinois pirmininkai.

Visi jie ligi šiol buvo laisvi už užstatą, iš viso — \$80,000. Jiems pasislėpus, užstatai buvo konfiskuoti. Užstatai buvo duoti tam tikros organizacijos, vadinamos Civil Rights Congress, kuri turi savo skyrius visoje Amerikoje ir neva giną amerikiečių civilines teises, bet, žinoma, tik tais atvejais, kada esti paliesti komunistų partijos reikalai. Tos organizacijos fondų vienas iš globėjų yra milijonierius Federik Vanderbilt Field

žinomas, kaip nuolatinis komunistų globėjas. Savo laiku jis

atsisakė prisipažinti, ar jis pats priklauso komunistų partijai, ar ne. Dabar teismas jį klausia, ar jis žino ką nors apie pasislėpusius. Jis atsakė, kad vieną dieną anksčiau juos matęs komunistų partijos centre. Sužinojęs, kad jie pasislėpę, daręs žygius per partiją, kad jie pasirodytų, tačiau be pasekmių.

Teismas reikalauja, kad jis pasakytų, kas yra užstatų savininkai. Iš pradžių jis nenorėjo sakyti, teisindamas, kad nenorįs pats save apkaltinti, bet paskui pradėjo aiškinti, jog tų savininkų esą daugelis šimtų... Jis bandysias pasakyti jų vardus...

Be šių keturių, pasislėpę ir kiti keturi iš paskutiniųjų septyniolikos naujų kaltinamų komunistų. Spėjama, kad tie aštuoni sudaro naują Amerikos komunistų politbiurą. Anot vieno jų spėjimų, jie bandysią pasprukti į užsienį, kiti mano, kad jie pasiryžę veikti slapta.

BALF parūpins garantijas

Istatymas, duodas teisę tremtiniams atvykti ir apsigyventi Amerikoje, pakeistas ta prasme, kad Darbo ir Buto garantijoms sudaryti terminas pailgintas vienam mėnesiui, t. y. iki šių metų liepos 31 d. imtinai.

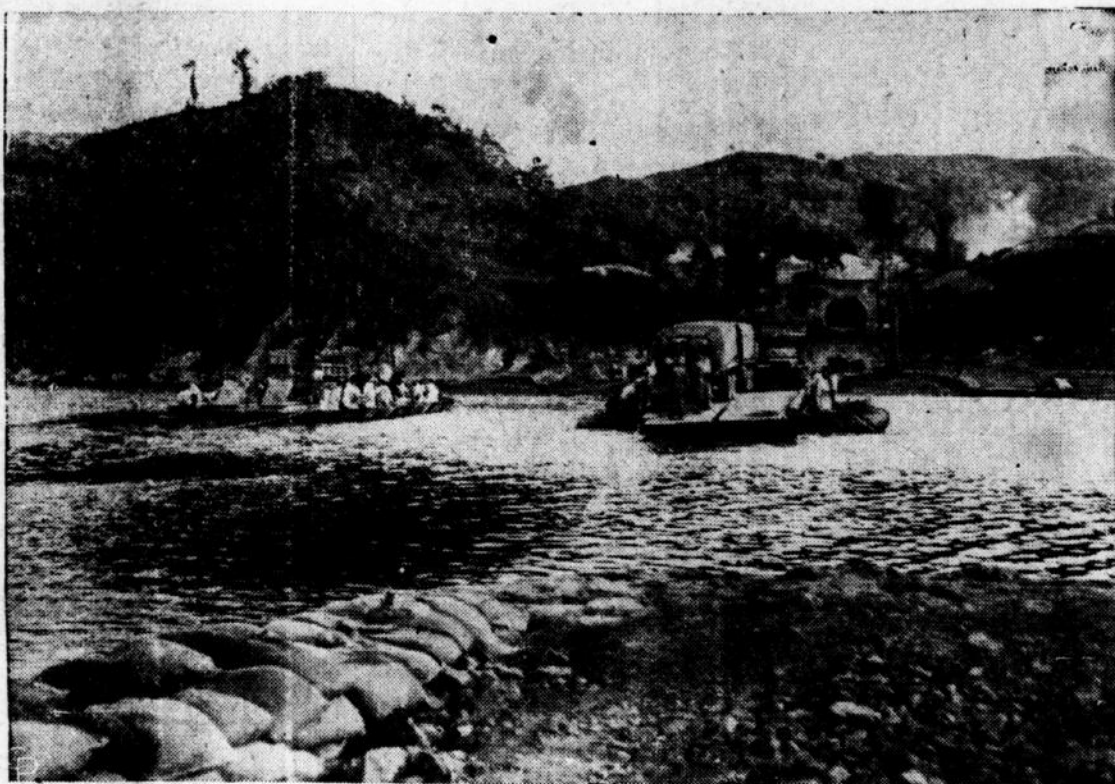
Tremtiniai, gyvenę Vokietijoje, Austrijoje ar Italijoje, turi įsiregistruoti vienoje iš organizacijų, kurios rūpinasi tremtinių atgabenimu į Ameriką. Tas liečia tik tuos lietuvius tremtinius, kurie iki šiol neturi darbo ir buto garantijų iš Amerikos. Kurie garantijas jau turi eigoje, tiems registruotis nereikia.

Balfas, susitaręs su kitomis organizacijomis, sutiko priimti

visus be skirtumo tremtyje gyvenančius ir turinčius teisę be kliūčių emigruoti į JAV. Visus tokius aprūpins darbo ir buto garantijomis, bet tik sąlyga, kad visi įsiregistruotų emigracijai į Ameriką iki š. m. liepos 31 d. Įsiregistravusieji Europoje prašomi tuojau apie tai pranešti Balfui Centrai ir kartu su teikti apie save ir savo šeimą smulkų informaciją.

Po liepos 31 dienos Amerikos konsulatuose vizų išdavimas truks iki šių metų pabaigos, bet vizos bus išduodamos tik iki liepos 31 dienos įsiregistravusiems emigracijai į Ameriką tremtiniams.

PRASIDEDA DERYBOS

Kaesong miestelio prieplauka, kur šį sekmadienį turi įvykti Korėjos karo vadų pasimatymas dėl paliaubų. Ši vieta yra dvi mylios į pietus nuo 38-tosios paralelės.

Sekmadienį, liepos 8 dieną, gen. Ridgeway susitiks su Korėjos šiauriečių ir kinų "savanorių" vadais tartis dėl karo paliaubų Korėjoje. Tai yra lyg ir pirmieji konkretūs vaisiai to pasiūlymo, kurį aną savaitę pareiškė Maskvos delegatas Jungtinių Tautų Organizacijoje.

Tiesiogiai Maskvos pasiūlymas nieko neišaiškino, bet po gen. Ridgeway pats nuo sąvės pasiūlė prieš vadams susitikti kalbėtis dėl paliaubų. Jis pasiūlė susitikti norvegų liginės laive ties Wonsano uostu, šiaurinėje Korėjoje.

Po kelių dienų priešingoji pusė atsiliepė. Jie sutinką kalbėtis dėl paliaubų, tačiau ne toje vietoje, kur siūlė gen. Ridgeway, o Kaesonge. Tai yra apie 60,000 gyventojų miestas pietinėje Korėjoje, vos 2 mylios žemiau 38 paralelės, tame mažame kampe lyje, kurį kinai tebeturi užėmę pietinės Korėjos teritorijoje. Komunistų vadai, matyt, tuo norėjo pabrėžti, kad jų koja dar tebėra pietinėje Korėjoje, nors ištikrųjų daug didesnį galbą šiaurinės Korėjos jie jau vėl buvo priversti atleisti. Be to, jie siūlė, kad derybos būtų ne anksčiau, kaip liepos 10-15 dieną. Spėjama, kad jie nori prieš derybas susižinoti su Maskva.

Gen. Ridgeway sutiko derėtis kinų pasiūlytoje vietoje, bet pageidavo, kad derybos įvyktų, jei galima, liepos 5 d. Komunistai atsakė, kad jie sutinka atvykti kiek anksčiau — liepos 8 d. Gen. Ridgeway sutiko ir su tuo. Taigi sekmadienį prasidės pasikalbėjimai.

Pažymėtina, kad šis generolo Ridgeway žygis — pasiūlymas pradėti pasikalbėjimus tiesiog tarp kairinių vadų — iš esmės yra toks pats, kaip šių metų pradžioje generolo McArthur padarytas pasiūlymas. Tada buvo labai susijaudinta dėl

to žygio ir tai buvo viena iš McArthur pašalinimo priežasčių. Dabar Ridgeway padarė tą patį ir jo niekas už tai nebėra. Be abejo, šį kartą Ridgeway turėjo centro pritarimą tam pasiūlymui.

Kadangi pasikalbėjimai vyks tik tarp karo vadų, tai jie lies vien kovų sustabdymo reikalą: apie politinius dalykus, kaip Formozos klausimas, Kinijos vyriausybės pripažinimo klausimas, čia negalės būti kalbos. Iš komunistų pusės dalyvaus šiaurinės Korėjos kariuomenės vadas (kuris taip pat yra ir šiaurinės Korėjos komunistinės vyriausybės pirmininkas) ir kinų "savanorių" kariuomenės vadas. Tuo būdu Kinijos vyriausybė šiose derybose "nedalyvauja" ir nori parodyti, kad ji net tame kare "nedalyvauja".

Dabar sunku numatyti, kas iš tų derybų išeis. Amerikos ir kitų kraštų politikai apie jas kalba labai atsargiai, pabrėždami, kad dar nežinia, ką komunistai turi galvoje ir ko jie ištikrųjų siekia. Tuo tarpu smulkios kovos Korėjoje tebevyksta ir dar nėra užtikrinimo, ar jos tikrai sustos, ar išsiliesnos dar stipriau nei ligi šiol.

Paleido paklydusius lakūnus

Birželio 8 d. du modernūs sprausminiai lėktuvai, vienas vairuojamas amerikiečio, kitas norvegų, per klaidą pateko į Čekoslovakijos teritoriją ir turėjo ten nusileisti. Iki šio laiko lakūnams nebuvo leista su nieku matytis, o apie lėktuvus buvo kalbama, kad jie tuojau būvė išmontuoti ir išsiųsti į Rusiją (jie turėję pačius moderniausius įrengimus). Dabar pranešama, kad liepos 4 dieną lakūnai buvo paleisti, o lėktuvai būsią grąžinti po poros dienų, tik

Korėjos fronto žymiausi pasikeitimai: apačioji linija rodo, kiek Korėjos gynėjams buvo belikę ploto perėtos vasaros pabaigoje; viršutinė linija rodo, iki kiek šiauriečiai buvo nuvaryti prieš kinų įsikišimą; vidurinė linija — dabartinė fronto padėtis, prasidedant pasikalbėjimams apie paliaubas. Viršum tos linijos yra Wonsano miestas, ties kuriuo dėl paliaubų buvo pasiūlyęs susitikti gen. Ridgeway. Žemiau, pietinėje Korėjoje, yra pabrėžtas Kaesongo miestas, ties kuriuo susitarta susitikti paliaubų reikalui.

New Yorko gubernatorius Dewey išskrido į Tolimuosius Rytus. Kelionės pradžioje gavęs laikraštį su žiniomis apie paliaubų pasiūlymus Korėjoje, šypsosi patenkintas, bet išsitarė, kad reikia būti atsargiems ir prisiminti įgytą patyrimą, kuris rodo, jog komunistų tariami žodžiai dažnai turi priešingą prasmę (jų demokratija yra diktatūra, laisvė — vergija, taika — karas...)

KAS ir KUR

• Dirvos redakcija gavo paminėti Dr. A. Garmaus knygą "Nemuno pakrantėmis". Ji neseniai buvo spausdinta Naujienose. Knyga liečia 1885 - 1895 metus, kada Lietuva nešė carizmo jungą. Viršelis dail. Vl. Vijeikio, 136 psl., kaina nepažymėta.

• Šveicarijose gyvenanti lietuvaitė Elena Vaitkevičiūtė baigė odontologijos mokslą Zuericho universitete, o Tomas Pečiulionis Zuerico politechnikume gavo inžinieriaus diplomą.

• Toronto universitete, Kanadoje, Arturas Paulaitis gavo humanitarinių mokslų magistro laipsnį. Arturas Paulaitis yra kilęs iš Mažosios Lietuvos.

• Lietuvoje, pakeliui iš Kauno į Vilnių buvo nužudytas komunistų partijos valytojas B. Bodekas (rusas). Po jo nužudymo komunistų partijoje kai kuriuose skyriuose atėjo nepaprastai karštos dienos.

• Komunistų partijos įsakymu dailininkai J. Mikėnas, P. Aleksandravičius, P. Vaišvada, B. Pundzius, B. Bučas, J. Kedainis ir N. Petrulis turi sukurti Saionių Nerui paminklą. Jis turi būti padarytas pagal visus komunistų partijos reikalavimus.

• Šį pavasarį Kaune įvykusi dainų šventė. Šventėje 75% visų dainuotų dainų "garbino" Staliną ir Rusiją.

• Smuikininkas Izidorius Vosyliūnas dabar gyvena Kolumbijoje ir mokytoja Popayano konservatorijoje.

• Dr. K. Vyšniauskas, dirbęs Brooklyne, persikėlė į Ohio valstybę. Jis dirbs Molly Stark, Canton, Ohio sanatorijoje. Dr. K. Vyšniauskas yra plaučių specialistas.

• Iš Vokietijos į JAV atvyko medikas Jonas Povilionis ir asistuoja Chicagoje. Vokietijoje jis aktyviai veikė "Vilties" korporacijoje ir Liet. Tautiniame Sąjūdyje, paskutiniu metu VLI-Ke pavaduodamas Tautinio Sąjūdžio atstovą.

• Šveicarijose gyvena trys lietuviai veterinarijos gydytojai: Petras Radvila, Vacys Dargužas ir Alfonsas Kušlys.

• Kanadoje gyventojų surašymo metu kaikiurie surašinėtojai prasielkė su instrukcijomis ir iškraipė lietuvių tautybę. Konsulas Gyls padarė intervenciją ir gavo patikinimą, kad dėl iškraipymo reikia paduoti individualius pareiškimus ir tautybę bus atstatyta.

• Toronto universitete, Kanadoje, Albertas Meilus gavo diplomuoto chemiko diplomą. Studijas buvo pradėjęs Lietuvoje, jas tęsė Stutgartėje, kur baigė augstąją žemės ūkio mokyklą. Kanadoje pradėjo studijuoti 1949 m.

• Kanadoje gyvenantieji skautai Vandreuil vietovėje atliko trijų dienų stovyklavimą.

• Juozas Girnius, gyv. Dorchester, Mass., Montrealio universitetui įteikė mokslinį darbą apie egzistencializmą. Už tą darbą gavo daktaro laipsnį.

• Vokietijos spaudos pranešimais, Rytprusių miškuose ir Užmarių kopose visiškai išnykę briedžiai. Esą, juos išmedžioję ir suvalgę iš Rusijos atgabenti kolchozininkai.

• Kanadoje Baltijos leidykla išleido šatrijos Raganos "Senam dvarą".

DIRVĄ UŽSISAKYTI galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo programa DIRVOS spausdinimo priemonės pagerinti aukėjo šie skaitytojai:

Zorskas J., Cleveland,	\$1.00
Jančys A., Rush, N. Y.	1.00
Kučinskas J., Det., Mich.	1.00
Virbalas J., Gordonsville,	
Ke pavaduodamas Tautinio Sąjūdžio atstovą.	Va., 1.00
Mackevičius V., De Kalb,	
Ill., 1.00	
Zyklus P., Frackville, Pa.,	1.00
Dedulionis V., Cleveland,	1.00
Šalkauskas J., Moundsville,	
W. Va., 1.00	
Damarodas J., Chicago, Ill.,	1.00
Laskauskas A., Baltimore,	
Md., 1.00	
Garmus A., Cleveland,	1.00
Kučiauskas K., Baltimore,	1.00
Lincevičius J., Cleveland,	1.00
Žemaitytė Dalia, Yonkers,	0.50
Šulaitis Pr., Chicago, Ill.,	0.50
Jurkūnas Jonas, Chicago,	2.00
Unguraitis V., Cleveland,	2.00
Daugėla K., Manchester,	1.00
Gajliušis A., Cleveland,	1.00
Bačiulis Vl., Cleveland,	1.00
Rimkus K., Dover, Del.,	1.00
Galco M., Cleveland,	1.00
Dambrauskas T., Detroit,	1.00
Repechka M. Australia,	1.25
Krulkas K., Brooklyn,	1.00
Benešiūnas Al., Fort Bragg,	
N. C. 5.00	
Gudavičius J., Chicago,	1.00
Barčas A., Cicero, Ill.,	1.00
Beleckas V., Brooklyn,	1.00
Freeman Walter, Pettisville,	
Ohio, 1.00	
Valantiejs P., Union City,	
Conn., 1.00	
Konce Alf., Waterbury,	2.00
Pupininkas J., Rochester,	1.00
Butch Walter, Homestead,	1.00
Genaitis J., Woodhaven,	
N. Y. 1.00	
Jurevičius Juozas, Chicago,	2.00
Kleiza A., Manchester,	1.00
Janulevičius J., Cleveland,	1.00
Nakas Vyt., Rochester,	1.00
Radzickas Petras, Ann Arbor,	
Mich. 1.00	
Židonis Pr., Cleveland,	1.00
Gudas Stasys, Brooklyn,	1.00

Devyniolika japonų karių vienoje iš Marianos salų "kariavo" iki šių dienų ir ligi šiol niekam nesutiko geruoju pasiduoti, kol pagaliau buvo įtikinti, kad karas jau yra pasibaigęs prieš šešerius metus. Tai yra vieno sudužusio japonų laivo įgula. Jie išsigelbėjo 33. Per 7 metus 14 jų mirė, o likusieji ligi šiol laikėsi, kol laikraščiai ir jų pačių namiškių laišku pagalba pavyko juos įtikinti,

jog karas, bent tas, kurį jie dar "tebekariauja", tikrai yra pasibaigęs. Kairėj nuotrauka rodo jų pasidavimo momentą, o dešinėj jie iškeliauja iš savo ligšiol gintos salos į Japoniją — namo.

BEST WISHES To Our Many Friends and Patrons PATERSON WALLPAPER & PAINT STORE

We Carry a Complete Line of Paint Supplies
1479 Green Rd. EV - 4376

BEST WISHES To Our Friends and Patrons

BOOTH FISHERIES CORP.

1600 Merwin Ave. CH 1-0080

Totoraitis J., Chicago, Ill.,	1.00	Mason J., Altadena, Cal.,	1.00
Grinius J., Detroit,	1.00	Kremeris Osk., Chicago,	1.00
Urbanas A. J., Dayton,	2.00	Paškevičius J., Elgin, Ill.,	1.00
Masiulis B., Hartford,	1.00	Vredytė Val., Tacoma, W.,	1.00
Abramaitis M., Toronto, Can.,	1.00	Zigmantavičius R., Cicero,	1.00
Mažeika J., Chicago, Ill.,	1.00	Černius J., Flint, Mich.,	2.00
Strimaitis J., Chicago,	1.00	Šumakeris A., Cleveland,	5.00
Polteris J., Cleveland,	1.00	Baublys P., Radnor, Pa.,	1.00
Juodis V., Cleveland,	1.00	Undraitis Joe, Rocheville,	
Abraitis J. Dr., Cleveland,	1.00	Ill., 1.00	
Bivainis J., Chicago,	1.00	Brazis D. B., Detroit,	1.00
		Senkus A., Cleveland,	2.00

Gegužinė Detroite

Liepos 15 d., sekmadienį, 12 val. dieną, Amer. Liet. Tautinės Sąjungos Detroito skyrius rengia metinę gegužinę, kuri bus BEECH NUT GROVE PARKE, 6168 S. Middle Belt Rd., Inkster, Mich. Šokiams gros didelis orkestras. Bus geras bufetas. Bilietai tik po 50 centų.

Beech Nut Grover parkas yra 2 mylios nuo Michigan Ave. Vykstant iš Detroito Michigan Ave. (arba ir Ford Rd.) reikia sukti kairėn į Middle Belt Road.

(Nuo Wyoming Ave. iki Middle Belt Rd. yra apie 9 mylios). Michigan Ave. iki Middle Belt Rd. galima nuvažiuoti ir Intertown autobusais (žalios spalvos), pažymėtais WAYNE — W. Grd. Blv., už 35 centus. Atvažiuojančius autobusais rengėjų automobiliai bus pasirengę nuvežti nuo Michigan Ave. iki parko.

Vieta graži, bus gera proga ir pasilsėti, ir pasisvečiuoti ir pasilinksinti.

PADEKOS VAKARAS NASVĖJE
Naujakurių Grauslio ir Antanavičiaus iniciatyva birželio 23 d. Nasvėje (Nashua, N. H.) buvo suruoštas geradarių - globėjų pagerbimo vakaras. Į po būvį, šalia daugelio garantijų

darėjų, apsilankė trys dideli tremtinių draugai — čia gimę lietuviai — teisėjas adv. Degešys, adv. Velička, ir adv. Raudonius. Vakaro metu visiems garantų davėjams bei globėjams buvo įteikti skoningai išspausdinti padėkos raštai ir gėlės. Nuširdios kalbos pasakytos naujų ir senųjų ateivių parodo didelių norą susitarti ir bendradarbiauti lietuviškoje dvasioje.

Vakaro programą pajavairino p. Antanavičienės vedama tautinių šokių grupė ir dainininkai Griaudė su Atkočiū.

LOS ANGELES BALF SKYRIUS DIRBA
Los Angeles Balfo skyrius, nors ir negausus bei veikias mažoje kolonijoje, iki šiol tremtiniams į Europą jau yra nusiuntęs per 4,000 dolerių pinigais ir 12,000 svarų drabužių. To pat skyriaus dėka iš čia buvo parūpinta apie 100 darbo-buto garantijų, pagal kurias atvyko į čia bei apylinkėse apsigyveno apie 200 lietuvių.

Šiomis dienomis iš Paryžiaus į Los Angeles atvyko Janulaičių šeima, kuriai čia atvykti sąlygas sudarė K. Lukšys, kurio dėka iš Europos į Ameriką jau yra atvykęs 31 lietuvis.

TRIKAMPIS - KAUNAS, KLAIPĖDA, KARALIAUČIUS

P. Mažeika

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

KLAIPĖDA

Marijas laivininkystės prasme galima laikyti dideliu Nemuno žiočių išsiplėtimu, todėl ir Klaipėda yra jūrų uostas Nemuno žiočių. Kaip Kaunas yra tranzito uostas vidaus laivininkystei ir perkrovimo vieta iš mažesniųjų vidaus laivų į didesnius ir atvirkščiai bei iš sausumos transporto priemonių į upinius laivus; taip Klaipėda yra uostas laivams iš jūros ir į jūrą, perkrovimo vieta iš jūrų laivų į upinius laivus arba iš sausumos transporto priemonės ir atvirkščiai.

Klaipėdoje vokiškas Kryžėvių ordinas įsikūrė jau 1252 m., t. y. labai greit po savo atsiradimo Prūsijoje. Jie pasistatė tvirtovę, pavadindami ją "Mummelburg", vietoj jau buvusios Prūsų tvirtovės tuo pačiu šiauriniu vardu "Klaipėda". Vokiškųjų ordinų, ekspansijos ir rytus laikus sutapo su Hansos (vokiečių uostų sąjungos) laivininkystės, prekybine ir politine ekspansija. Ordinų politikoje ir militariniuose tiksluose ryškiai žymu Hansos politikos įtakos ir tų dviejų galybių tampraus santykiavimo, todėl ir ordino ekspozuoti taškai būdavo parenkami labai vykusiai jų numatytiems tikslams.

Klaipėda yra kryžėvių ordino įsiterpimo į Lietuvos žemę viršūnė ir pats šiauriasias vokiečių Reicho miestas iki 1918 m. Tai buvo viršūnė ne tik geografiniu atžvilgiu, bet ir geopolitiniu, nes iš Klaipėdos vokiečiai sėkmingai užvaldė visą Nemuno žiočių erdvę ir lietuvių nuo tų žiočių nustūmė, nors lietuviškojo elemento ir nepajėgė ten sunaikinti bevaldydami tą plotą per 700 metų. Taip pavykus vokiečiams išsilaikyti Nemuno žiotyse su Klaipėda priešaky, Lietuva liko nuo jūros atskirta. Siauras jūros kranto ruožas ties Palanga ir šventąja buvo per angštis ir per daug nepalankus jūrų prekybai, į kurią gal daugiausiai dėl to lietuvių tauta ir neišėjo lenktyniauti su kitomis pasaulio tautomis.

Vokiečių akimis žiūrint, ordino pasistūmimas iki Klaipėdos ir įsiterpinimas joje reiškia didelį vokiško kardo laimėjimą (tą jie visada kiekviena proga ir pabrėžia), ir prasišlia jų apgalestavimas, kad nepavyko ir to siauro likusio ruoželio pramušti ir susijungti su Livonijos vokiečiais. Lietuvio akimis žiūrint, vokiečių viešpatavimas Klaipėdoje buvo pūluojanti žaizda Lietuvos kūne, kurią buvome pradėję gydyti prijungus Klaipėdą vėl prie Lietuvos 1923 metais.

Iki 1915 metų Klaipėdos uostas mažai

tedarė apyvartos su savo tiesioginiu užnugariu. Apyvartos masė, 90%, susidarydavo iš tranzitinės rusiškos medienos eksporto, atplukdyto Nemunu. Prisijungus prie Lietuvos, Klaipėdos uosto apyvarta augo metais iš metų, jau 1924 metais pralenkdama 1913 m. apyvartą. Tas pralenkimas ir augimas yra tuo nuostabesnis, kad tarptautinė prekyba, kuri sudarė Klaipėdos uosto apyvartos esmę prieš pirmąjį pasaulinį karą, po karo sumažėjo net dešimteriopai dėl lietuvių - lenkų ginčo ir Nemuno išjungimo iš tarptautinės rinkos. Žemiau paduodama lentelė paryškina tą augimą vaizdžiau.

Laivų judėjimas Klaipėdoje

Metai	Laivų skaičius	Net. Reg. tonos
1913	789	303,001
1925	748	328,683
1929	897	502,828
1930	960	489,792
1931	981	445,997
1932	1113	519,728
1933	1069	600,646
1937	1414	844,662
1938	1544	910,819

Išvežama per Klaipėdos uostą apdirbta ir neapdirbta lietuviškos ir rusiškos kilmės mediena 1913 m. sudarė 300,000 to, o 1926 m. per Klaipėdos uostą buvo išvežta nepilnai 30,000 to miško medžiagos. Kiek vėliau, apie 1931 — 1932 m., rusiška mediena vėl iš dalies grįžta į Klaipėdą ir prisideda prie Klaipėdos apyvartos augimo, tačiau ryškesnio vaidmens nebeįgyja. Iš 368,000 to bendro eksporto per Klaipėdos uostą 1913 m. tik 68,000

atitenka kitokiam kroviniui, likusį kiekį sudarė tranzitinė mediena. Tuo būdu, Klaipėda, kaip vokiečių uostas, prieš pirmą didįjį karą, buvo grynai tranzitinis, be jokio savo vokiško užnugario, nes ir tie 68,000 to beveik išimtinai atitenka Rusijai, įskaitant Lietuvą su linų pluoštu, sėmenim ir grūdais. Šiek tiek palankesnis vokiečiams yra įvežimas, nes per Klaipėdą būdavo aprūpinami vokiški medžio apdirbimo fabrikai Klaipėdoje, Tilžėje, ir Ragainėje, kuriems tiekavo anglį, sieros smiltis ir kitą pagalbines žaliavas, nors ir įvežamų prekių dar prieš pirmąjį karą didelė dalis atitenka Lietuvai. Tačiau įvežimas, palyginti, mažai tebuvo išsivystęs, nes jau 1932 m. įvežamų prekių kiekis per Klaipėdą yra dvigubai didesnis kaip 1913 metais.

Apibendrinami turime šias išvadas:

1. Klaipėdos uosto egzistencija prieš pirmąjį karą buvo paremta rusiškoju tranzitu,

2. Po karo, prijungus Klaipėdą prie Lietuvos ir susidarius nepalankiom sąlygom tranzitui, Klaipėda virto uostu, aptarnaujančiu vien tik savo natūralųjį lietuvišką užnugarį,

3. Nežiūrint atkritusio, lemiamos reikšmės turėjusio, medžio tranzito, Klaipėdos uosto apyvarta, besitariant antrajam karui, buvo daugiau nei patrigubėjusi ir rodė nesulaikomos tendencijos plėstis.

Nors Lietuvos vyriausybė, atrodo, nesiėmė didelių investicijų į Klaipėdos uostą buvo daug kartų išplėstas, tačiau nebegalėjo sutalpinti laivų ir aptarnauti jų be laukimo eilės.

Šie patyrimai veda prie išvadų, kad reikalavimai, kurie bus Klaipėdos uostui statomi, gali greit prašokti uosto galimybes, ypač, kai be vietinės Lietuvos rinkos aptarnavimo, grįž į Klaipėdą ir tranzitas Nemunu iš slaviškųjų plotų, kurie laisvoje santvarkoje paraleliai ūkiškai plėtosis kaip ir Lietuvos ūkis.

Klaipėdos uosto užnugaris

Uosto užnugaris yra tas plotas, iš kurio kroviny pasiekia jį trumpesniu ar pigesniu keliu nei kitus kaimyninius uostus. Kelio trumpumas ir pigumas yra pagrindinis motyvas, dėl kurio linkstama prie vieno "savu" laikomo uosto. Šalia to yra ir kitų šalutinių motyvų, dėl kurių dažnai nusikreipama ne į artimąjį, o į talimesnį uostą. Iš tų suminėmini: politinės sienos ir santykiai, skirtingi uostų ir geležinkelų tarifai, savų tautinių uostų protegavimas, uosto įrengimai kuriai nors specialiai krovinių rūšių, kas dažnai esti surišta ir su atitinkamos prekybos tradiciniu monopoliju, pvz. Karaliaučius buvo tradicinis rusiškų sėmenų eksporto uostas, todėl aprūpintas reikalingais selekcijos įrankiais ir pirklių kadru, turinčiu ryšį su pasaulio sėmenų rinka. Tokiu atveju visi kaimyniniai uostai, nors ir artimesni iš gaminamojo ploto, yra aplenkiami.

Klaipėdos užnugarį galima suskirstyti į tris zonas. Pirmoji būtų pati artimiausioji, kuri joki atveju negali pakrypti į kitą uostą. Prie šios priklauso visa vakarinė Lietuva su Kretingos, Telšių, šiaulių, Mežkių, Tauragės, Raseinių, Klaipėdos, Šilutės, Pagė-

SIMTANUOŠIMTINIS LIETUVIS

Jonas Pakrantis Amerikoje

Ponai Cutheapai (Kuprevičiai) prašo atsilankyti...

Ponai Cutheapai (Kuprevičiai), vietiniai lietuviai, susitikę Pakrantis ir persimetę porą žodžių apie šį bei tą, visada baigdavo pokalbį šiais žodžiais: — Užvažiuokite, būtinai užvažiuokite pas mus. Pamatysite kaip mes gyvename, pakalėsime, užvažiuokite.

Ypatingai įsakmiai kviesdavo Mrs. Cutcheap, per keturiasdešimt metų apkūni moteriškė, kuri, nors jau ir buvo išgyvenusi šiam krašte apie trisdešimt metų, bet, atrodo, dar tebedvelkė lietuvišku nuoširdumu bei vaišingumu.

Pagaliau, taip atkakliai prašomi, Pakrantis vieną šeštadienio vakarą nutarė apsilankyti pas ponus Kuprevičius, juo labiau, kad jų naujieji pažįstami jau keletą kartų buvo viešėję pas juos, ir Birutė Pakrantienė vaišino juos su tikru lietuvišku nuoširdumu bei dosnumu.

Ponai Cutheapai labai apsidžiaugė svečiais, iš pradžių pasodino juos svečių kambaryje, o paskum, kaip priprasta, aprodė visą savo namuką, kiemą ir garažą ir, grįžę į vidų, vėl juos susodino svečių kambaryje, patys atsisėdę ir ėmė kalbėti.

Kalbos mūsų tarpe pasidarė, taip sakant, standartinės. Mistris Cutcheap užsiminė apie darbus ir uždarius, pasibaimindamas, kad nesumažėtų darbai, kol pramonė pereisianti į karo gamybą; paskum pokalbis pakrypo į butų bei maisto kainas ir apskritai apie pragyvenimo nuolatinių brangėjimą. Ta proga ponai Cutheapai painformavo Pakrantis, kiek kai-

navo pragyvenimas prieš 25-ius metus. Informacija buvo gan įdomi, tik Pakrantis iš vietinių amerikiečių lietuvių jau buvo įgirdėjęs nebe vieną dešimtį kartų. Paskum buv. ponas Kuprevičius papasakojo savo atsiminimus apie Lietuvą, kurią jis palikęs prieš 40 metų. Ypatingai jis ne be pasididžiavimo pavaizdavo, kaip jį žydas pervedęs per sieną už 20 rublių, bėgant iš tėvynės. Pakrantis, deja, tokių istorijų buvo girdėjęs nebe pirmą kartą, ir patys bėgo ne per tokias sienas, tad Kuprevičiaus pasakojimo išklausė be didesnio susidomėjimo, nors dėjęs esą labai susižavėję pasakotojo drąsa žydelio vedamam bėgti per žaliąją sieną...

Pakrantis žiauriai nuobodžiavo ir klausė savo širdyje, kada gi šeimnininkas nustos kalbėti ir pasiūlys bent po "haibolą", o Pakrantienė slapta žvilgčiojo virtuvės link, nes, tiesą sakant, eidama į svečius, ji tyčia truputį susilaikė valgydama pietus, kad reikėtų mažiau atsikalbinėti viešnageje...

Pagaliau ponai Kuprevičienė atsisėjo ir Pakrantis lengviau atsiduso; buvo pats metas baigti kalbas ir pereiti prie konkretnių veiksmų, — nusišypojo Pakrantis. Tik išėjo truputį kitai. Mrs. Cutcheap, užuot pakvietusi prie stalo, kreipėsi į Birutę, kviesdama užėti ją į miegamąjį, kur ji parodysianti jai naują pavasarinę suknelę. Ji užmojėjęs už ją 25 dolerius, bet vyras tvirtinąs, kad ji jai nevisai tinkanti ir kad už tokią kainą ji galėjusi gauti "prašmatnesnį" skudurą, kaip jis

mėgsta vadinti jos apdarus... Ponas Kuprevičius nuolankiai nusišypojo žmonos link, ir abu vyrai su nuolaidžiomis pranašumo šypsnelėmis ant lūpų palydėjo akimis savo žmonas iki miegamojo durų.

Dabar, turbūt, jis atsisėdęs ir pasiūlys man ką išgerti — pagalvojo vėl Pakrantis, žiūrėdamas į šeimnininką, kuris degėsi didelį cigarą, visai patogiai įsukdamasis savo fotelyje.

Tačiau išgėrimo vietoje Mr. Cutcheap pradėjo kalbą apie karo galimybes ir Trumano administracijos klaidas. Pakrantis paaikšėjo poną Kuprevičių esant respublikoną ir puolant Trumaną pagal respublikonų spaudos žargoną. Pakrantis nuobodžiavo ėmė virsti susierzinimu šeimnininko "vaišingumu", ir jis ėmė jam prieštarauti tvirtindamas, kad, esą, būtų didžiausia nesąmonė darbo žmonėms palai-

kyti respublikonus, kurie esą kapitalizmo šalininkai, tuo tarpu kai Trumanas ir demokratų esą geresni darbininkų draugai. Tiesą sakant, Pakrantis didelio skirtumo nebuvo tie ar tie, bet šeimnininkui ant piktumo jis palaido į apyvartą visą savo iškalbingumą, sarkazmą ir samojų, negailestingai traukdamas respublikonus ir keldamas į padangės demokratų. Mr. Cutcheap ėmė nervintis, pūtė cigarą ir prakaituodamas gynė respublikonus. Ypatingai jis erzinosi dėl to, kad jautė savo širdyje, jog tas dypukas apie Amerikos politiką yra daugiau ir už jį prisiskaitęs. Jis jautė esąs riečiamas ir ožio ragą, tačiau nieku būdu nenorėjo to

prisipažinti ir varė savo išsakytiniųjų. Pakrantis kerštingai juokėsi ir tyčia erzino šeimnininką kiek tik įmanydamas.

Kai grįžo "leidės", rado vyrus įkaitusius iki raudonumo. Ponas Kuprevičius atsiduso lengviau.

— Dabar tai jau tikrai kvies prie stalo, — vėl pagalvojo Pakrantis.

Bet Cutcheap ramiausiai atsisėdė į kitą fotelį ir, lyg niekur nieko, ėmė pasakoti Birutei vieno "pajaus" receptą, kurį ji buvo sužinojusi iš savo kaimynės. Pakrantienė, atrodė, klausėsi su didžiausiu susidomėjimu, beveik pasiruošusi užsirašyti kiekvieną šeimnininkės žodį. Ponas Kuprevičius, negalėdamas paslėpti savo nepasitenkinimo politinėmis diskusijomis, atsidėjęs pūtė cigarą, o Pakrantis slapčia žvilgčiojo į savo laikrodį: jau tris valandas jie viešėjo pas savo pažįstamus...

— Birute, mums metas, — jis reikšmingai žvilgetrėjo į savo žmoną.

Ponai Cutheapai staiga puolėsi prašyti, kad dar neskubėtų, kad dar esą anksti, kad ryt sekmadienis ir tt., bet Pakrantis atsisėdė į ėmėsi atsisveikinti. Išlydėdama pro duris, Mrs. Cutcheap apgailestaudama pasakė: —

— Kaip galima, kad taip greitai išvažiuojate: būčiau arbatos išvėrusi... Gal kitą kartą. Užsukite, neužmirškite...

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Išteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiamas dovanai.

6755 So. Western Ave. Chicago 36, Ill.

KAI RADIJAS ŠAUKĖ PRIE GINKLO

Karo pradžia ir sukilimas Lietuvoje prieš 10 metų

(Tėsinys iš pereito numerio)

L. P. pradėjo įspūdingu balsu skaityti nepriklausomybės atstatymo deklaraciją. Kiti stovėjo aplink jį žadą užgniauzę.

Kai po jo kalbos pasigirdo himno garsai per radiją, asaros pradėjo birti mūsų skruostais. Verkė visi, verkėm gailiai, bet asaros mūsų neliūdino, ne, jos tik sukėlė tokį jausmą krūtinėje, kurio apsaityti neįmanoma. Tai buvo laimingiausia valanda mano gyvenime.

Kambario langas buvo atviras ir per jį, per himno gasus išgirdome Laisvės Vapo skambėjimą. Stovėjome ramiai, išsi-
tempę, kaip gal niekad savo gyvenime. Himno garsams nuaidėjus, pranešėjas A. nutvėrė mikrofoną ir sušuko:

— Klausykite! Laisvės Varpas skamba!

Iškišo mikrofoną per langą ir laikė. Dabar ir eterio bangomis nuskrido varpo gaudimas.

Tada buvo skaitomi vertimai: vokiškai skaitė L. P., angliškai pulkininkas V., o prancūziškai pranešėjas A.

Ypatingas mūsų uždavinys buvo atliktas. Dabar būtų buvę galima ir pasitraukti, bet kol niekas nepuolė, leidome žygio dainas ir maršų muziką.

7. RADIOFONĄ ATIDUODAM "PRIEŠUI"

Bėgu žemyn į kiemą. Dabar pradės pulti! O gal ir ne, juk garsiakalbiai išjungti. Reikia bėgti. Kieme būrelis vyrų stovi lyg pastyrę ir verkia. Su kiekvienu Laisvės Vapo dūžiu krinta asara. Bet ne laikas džiaugsmo asaras lieti.

"Dalykas žlubmt jaunų mergaičių, Bet ne Kęstučio, ne narsaus žemaičio!",

BALYS GRAZULIS

sakau priešę. Tai kažkada girdėtas eilėrašcio posmas. Bet vyrai nesišypo. Jie tik žiūri man į akis ir laukia įsakymo.

Dabar dėmesio! — sakau jiems. Apeinu postus, primenu momento pavojingumą, padarsinu ir išeinu į gatvę apsižvalgyti. Gatvėje ir išsigastu ir pradžiu: namų langai atidaryti, ant palangių pastatyti radio priimtuvai ir lieja visu stiprumu mūsų transliaciją į gatvę. Visos gatvės aida. O Daukanto gatvėje ant šaligatvių prie pat radiofono raudonarmiečių prisėdę — išvargę, basi, kiti jau miega... Karininkai vaikštinėja tarp jų, ragina keltis, spardydami į nugaras, bet pakelti jiems sunkiai vyksta. Laisvės Alėja lyg srovė paukia kariuomenės voros. Ir Donelaičio gatvė, pro Karo Muziejų, stumiasi sunkvežimiai. Ir niekas iš jų nekreipia dėmesio į mūsų žygio dainas ir Laisvės Vapo gaudimą. Dabar jau įsitikinu, kad bėgančios kariuomenės nėra ko bijoti, nei jie supranta lietuviškai, nei domisi. Pagaliau ir nežino, kur tas radiofonas yra. O ir laiko neturi. Tik laikytis ramiai, neatkreipti jų dėmesio, neįprovokuoti ir mūsų jie nejudins. Nebent koks išdavikas atves.

O žmonės bėgte bėga iš visu pusių prie Karo Muziejaus. Laisvės Varpas vis dar skamba Kudirkos Vapo garsais: "Kelkite! Kelkite!" Ant bokšto jau plėvėsuoja mūsų vėliava, minia gieda himną visa karšta širdimi. Pilnas sodelis, net gatvė užtvenkta. Kareiviai iriasi per minią ir, galbūt, mano, kad ši minia atsivėmė jų "tėvui" demonstruoja.

Sugrįžęs atgal pulkininko V. jau nerandu, jis išskubėjęs žaliuojo tilto gelbėti (pavėlavo, tiltas buvo išsprogdintas). L. P. dar viršuje prie transliacijos, o leitenantas L. prie gynėjų būrio pridėjęs. Papasakoju M., ką mačiau ir vėl kieme būdžiu. Į radiofoną dabar skuba jo tarnautojai. Jau visi mano kontrolieriai čia, ir anksčiau per langą išlipusieji sugrįžę. Nė vieno dabar baimės neslegia. Tik ginklų jiems apginkluoti nėra. Visa mūsų jėga — tik keli pistoletai.

O prie vartų jau minia susirinkusi. Vieni siūlosi radiofoną ginti, kiti klausia kur vyriausybė įsikūrusi, tretieji nurodymų reikalauja, o daugiausia prašo ginklų. Kažkodėl visi mano, kad mės viską žinom ir visko turim. Ir minia vis gausėja. Matau, kad ji mums pavojingesnė už raudonąją armiją. Netruks, kad bolševikai šiuo sambūriu susidomėtų. Prašau išsiskirstyti, bet manęs nenori klausyti. Bėgu pas M. pasitarti, nes nežinau, ką turiau daryti. Ir jis nežino, eina pas L. P. Po valandėlės grįžęs, trauko pečiais ir sako, kad nieko nesusijinęs. Vienintelis atsakymas:

— Klausykite nurodymų per radiją.

Toks atsakymas minios nepatenkina, tačiau dalis skirstosi. Blogiau su tais, kurie vyriausybės įsako. Vienas kitas net apkolioja mane. Blogiausia su jaunimu, norinčiu radiofoną ginti. Ginkluota parama būtų labai reikalinga, bet ką daryti su beginkle minia?

— Ateikit ginkluoti, — sakau, — tada priimsiu.

(Bus daugiau)

gių apskritimis, o taip pat Tilžės ir Ragainės kraštas.

Antrąją zoną sudaro Kauno ir Vilniaus miestai su vidaus vandens uostais ir jų užnugariais. Šie miestai ir jų užnugariai dalinai linksta į Klaipėdą, dalinai į Karaliaučius. Grubiai skirstant, būtų galima aptarti, kad vandens keliais iš uosto ir į uostą einą kroviniai gravituoją į Klaipėdą, o sausumos keliais uosto link ir iš ten keliaujantieji kroviniai linksta prie Karaliaučiaus. Tos antrosios zonos dalis yra palinkusi dalinai ir į Rygos uostą, ypač kol Nevėžio vandens kelias nesutvarkytas, Ryga yra pigiau pasiekiamas, nei lietuviškieji uostai.

Trečiąją zoną sudaro didieji slaviškieji plotai, palinkę į tranzitą Nemunu. Šita zona yra milžiniškos apimties ir nepaprastai didelio ūkinio pajėgumo. Neperdėsim pavadinami ją apmirusia ūkine galybe. Tik išgijus tų plotų tautos nuo "visuotinio maro" ir primirus dabar vykstantį persekiojimą visko, kas žmoniška, atgys ir ta ūkinė galybė, kuri niekad iki šiol dar nėra savo pilno pajėgumo parodžiusi. Dabar ten viešpatauja padėtis, kuri ūkiškai ir moraliai yra pafi blogiausia, kakios istorijoj dar nebuvo, pralenkianti Tamerlano ir kitų invazijų laikus. Bet juk neįmanoma, kad tie begaliniai dirvos ir gelmių resursai ilgai dar liktų išjungti iš žmonijos ūkio, tartum dykuma.

Visokių depresijų, politinės ir ūkinės netvarkos, nelaimingai išvestų sienų, atskiriančių mūsų uostus nuo jų natūraliųjų užnugarų, pasėkoj, tarp Klaipėdos ir Karaliau-

čiaus dažnai vykdavo konkurencija, kurioje Klaipėdai retai tepavykdavo atsilaukyti. Tokia tų dviejų uostų konkurencija lengvai išvirsta į žalingas formas, nes abu šie uostai galima laikyti Nemuno žiočių uostais ir jų užnugariai pinasi vieno su kito. Tačiau šie užnugariai yra tokios apimties, kad geroje konjunktūroje šie abu uostai sunkiai apgalės jiems statomus uždavinius ir vietoj konkurencijos reiks daug planingumo ir organizuoto darbo paskirstymo. Čia į pagalbą turėtų ateiti trečioji trikampio viršūnė — Kauno uostas, kuriam atitektų ir planuotojo vaidmuo, esant jam paskutiniuoju etapu iki jūros laivų.

Klaipėdos uosto keliai

Viena iš didžiųjų uosto pasisekimo sąlygų yra į uostą vedančių kelių pajėgumas ir tinkamas nukreipimas, kad apjungtų visą uosto užnagarį taip, jog prekė justų pakalnę riedėti to, o ne kito uosto link. Negalima tvirtinti, kad Klaipėda galėtų pasigirti idealiais keliais. Ypač artimesnis užnagaris, toji pirmoji zona, pageidauja daugelyje vietų naujų kelių arba jų ištiesinimo, sujungimo bei tiesaus nukreipimo uosto link.

Vandens keliai Klaipėdos uostui yra — visos Nemuno upynas. Jis yra gerai išdėstytas lietuviškojo užnagario atžvilgiu ir neblogiau pasuktas į erdves, kurios už mūsų ribų į rytus ir pietus ir nekantriai laukiamos vakarų Europos rinkų. Nemuno vandens kelias liejasi iki Ukrainos derlingiausių plotų, Europos kviečių aruodų, ir kerta miškingus

Gudijos plotus. Tačiau to negana. Reikia, kad tas kelias ir techniškai būtų paruoštas, o to dar negalima apie jį pasakyti. Laivams plaukianti Nemunas iš bėdos tinka tik iki Kauno, t. y., 266,75 km, tuo tarpu likusią Nemuno dalį, Ščarą ir Uoginskio kanalą galima laikyti tik plukdomais vandenimis, lygiai kaip ir bemaž visus Nemuno intakus. Suprantama, kad to neužtenka uždaviniams, kuriems Nemunas skirtas, ir visas šis upynas dar laukia žmogaus rankos bei didelio darbo.

Sausumos kelių atžvilgiu Klaipėda buvo labai nepalankioje padėtyje iki 1932 metų, kol buvo baigtas Telsių — Kretingas geležinkelis. Dabar iš Telsių į Klaipėdą geležinkeliu yra tik 80 km, o iki tol buvo į Rygą 206, Liepoją — 209 ir Klaipėdą — 265 km. Panašus kelio pailgėjimas buvo ir iš Kauno, šiaulų bei kitų vidurio ir rytinės Lietuvos vietų. Todėl 1927 metais tik 30% Lietuvos eksporto teėjo per Klaipėdą, 17,5% nūsusuko į Rygą, 5% į Liepoją, o likusi dalis atiteko Karaliaučiu.

Telsių — Kretingos geležinkelis atidengė Klaipėdai naujas galimybes ir didžiulį Lietuvos daliai atpigę frachtas. Tačiau su tuo geležinkeliu toli gražu nėra pasakytas žodis Klaipėdos naudai, nes kiekvieno, kad ir tolimiausio užkampio įjungimas į kaustytų kelių tinklą kelia Klaipėdos reikšmę ir pigina transportą.

Tas pats pasakytina ir apie plentus. Naujasis žemaičių plentas yra tiek pat svarbus Klaipėdai, kaip ir Telsių — Kretingos ge-

ležinkelis. Tik, jei pripažįstam, kad geležinkelių tinklas yra perretas, tai dar daugiau tenka reikalausti kietų kelių tinklo išplėtimo Klaipėdos užnagaryje, kuris, besiplečiant autovežimiu transportui ir keleivių susisiekimui pajūrio link, buvo pasidaręs itin aktualus.

Klaipėdos uostas

Per ištisus metus neužšalęs Klaipėdos uostas turi 7580 m įvairaus gylio krantinų. Tatai 1938 m. vos vos bepatenkinio Klaipėdai Balasto krantinės prailginimas iki žvejų uostatoms reikalavimus. Bebaigiamas Pietų 2038 metais, dabar jau baigtas, tačiau labai neigiamai atsiliepė į viso Klaipėdos uosto, net Dangės, ramumą, sukeldamas interferencines bangas ir nedaug Klaipėdos uostui tepridėdamas.

Be abejonės, Klaipėdos uosto krantinų plėtimas būtų vykęs dar ilgai panašiu žingsniu, ir jis privalo vykti Lietuvai atsistatant ir pritaikant uostą ne tik vidaus pareikalamams, bet ir tranzitui bei tolimosios žvejybos laivynui ir žuvenios produktų perėmimui bei perdavimui į rinką. Dabartinis žvejų uostas — tik labai menka ir ankšta artimosios žvejybos kuterų užlanda, tinkanti daugiau nuošaliai žvejų kaimui. Toje vietoje vargiai būtų įmanomas tikro žvejybos uosto pastatymas ir įrengimas, kuris paprastai reikalauja nemaža krantinų ir didoko ploto. Tas pats pasakytina ir apie bendrojo uosto plėtimą, nes ir jis, atsiremdamas į miestą, nesusiduoja toje vietoje plečiamas.

Taip pat ir Dangės upės srityje uosto plėtimui tinkamos erdvės nėra. Regis palankiausios uostui išplėsti sąlygos siūlosi medžio uosto srityje, už Smeltės (jeinant į Viliaus kanalą), kuris paskutiniu metu, sunykus medienos tranzitui Nemunu, buvo apleistas ir mažai tenaudojamas. Tiesa, šis plotas gerokai toli nuo miesto centro, tačiau Smeltės priemiestis bemaž nusitęsias iki medžio uosto ir turėjo tendencijos plėstis ta linkme. Stant ten uostą, Smeltė dar daugiau išsiplėstų ir sudarytų su Klaipėda vientisą miestą. Suprantama, čia dar nei vieta nei laikas tatau išsamiai nagrinėti, norėjosi tik išskirti tai, jog Klaipėdos uosto plėtimas yra gan išlaidus darbas ir gerokai suvaržytas miesto išdėstymo.

Atsigręždami į netolimą praeitį, galim tikrai pasidžiaugti lietuvių laimėjimais ir sugebėjimu įrodyti, jog Klaipėda be Lietuvos ir Lietuva be Klaipėdos negali būti. Ši septynių šimtų metų žaizda gijo taip natūraliai, taip skėmingai ir per tokį trumpą laiką, jog šiandien ir fanatiškiausias Lietuvos priešui turėtų būti aišku, jog Klaipėda yra Lietuvos ir tik Lietuvos neatskiriama dalis.

Praeityje svetimųjų dažnai būdavo pareiškiama, jog Klaipėdos ugdymas esąs dirbtinis ir sudaręs nenatūralią konkurenciją Karaliaučiu. Tai, žinoma, yra netiesa. Tarp šių dviejų uostų konkurencijos nebūtų, jei jie abu būtų administruojami Lietuvos, tai yra, jų natūraliojo užnagario.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Lietuvos Istorijos Metraštinis

30LSEVIZMO, NACIONALSOCIALIZMO, TREMTIES METAI

Redaguoja: Jonas LEONAS

45)

Vytauto Didžiojo Karo Muziejus rusų ir vokiečių okupacijų metais

GEN. STASYS RAŠTIKIS,
buv. Lietuvos Kariuomenės Vadas

(Tęsinys)

Vėl nauji kariškai istoriniam muziejui pertvarkyti planai.

Karo muziejui perorganizuoti ir pertvarkyti buvo daug įvairių projektų ne tik pačiame kariškai istoriniame muziejuje, bet ir kitose įstaigose. Kitur buvo kiliusių sumanymų kariškai istorinį muziejų, kaip atskirą muziejų, net visai panaikinti.

Buvo projektas — siūlymas Kaune įsteigti valstybinį kultūros muziejų su revoliucijos, kariškai istoriniu, priešistoriniu ir etnologiniu skyriais. Taigi, šiame švietimo liaudies komisariui patiekta "LTSR kultūros paminklų apsaugos, tyrimo ir muziejų tinklo sutvarkymo projekte" atskiro kariškai istorinio muziejaus nebuvo numatyta. Jis būtų tik kaip kito muziejaus skyrius. Buvo ir kariškai istorinio muziejaus vadovybės per didelių užsimojimų išsiplėsti ir gauti tvarkyti ne tik savo, bet ir kitų tvarkomas sritis. Pavyzdžiui, 1941 m. sausio 15 Br. Zekonis, tuo tarpu dar ne kaip kariškai istorinio muziejaus direktorius, bet kaip to muziejaus "imperialistinių kovų skyriaus vedėjas", rašė tokį raštą (Nr. 390) švietimo liaudies komisariui:

"Atsakydamas į švietimo liaudies komisariato muziejų inspektoriaus raštą parengti kariškai istorinio ir bendro muziejų tinklo projektą, siūnė du projektus.

Pagal pirmąjį projektą muziejus užimtų visas buv. V. D. Karo muziejaus patalpas. Šis projektas parengtas, neatsižvelgiant, kur ir kokie kiti muziejai galėtų būti steigiami.

Pagal antrąjį projektą muziejus papildomas dviem skyriais: liaudies buities (etnografiniu) ir revoliuciniu, kurie tarpusavyje gerai derinasi ir gerai tinka prie pertvarkytų ginklų kovų skyrių (istorinio ir imperialistinių karų). Tam projektui įgyvendinti muziejų reikėtų praplėsti, paimant dalį patalpų ir kultūros muziejaus, arba užimti visus buv. V. D. Muziejaus rūmus.

Šitaip pertvarkytas muziejus geriau atliktų savo uždavinį, būtų išspresas taip aktualus patalpų klausimas ir išvengta bereikalingo paralelizmo".

Karo Muziejaus bylose buvo likę du projektai — Lietuvos TSR kariškai istorinio muziejaus projektas ir Lietuvos TSR liaudies istorinio muziejaus projektas.

Pirmasis projektas buvo numatęs, kad "Kariškai istorinis muziejus turi tikslą ugdyti visuomenėje meilę ir pasiryžimą ginti didžiąją darbo žmonių tėvynę — Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą, kurioje ir LTSR yra kaip sąjunginė respublika".

Pagal tą projektą, muziejus turėtų keturis skyrius: 1. priešistorinį, 2. istorinį, 3. imperialistinių karų, 4. šarvų bei ginklų istorijos.

Antras projektas buvo parengtas atsižvelgiant į tai, kad Vilniuje bus dar atskiri muziejai — revoliucijos, istorijos, dailės ir antireliginės. Tuo projektu Kaune numatytas Lietuvos TSR Liaudies Istorinis Muziejus privalėtų turėti šešis skyrius: 1. priešistorinį, 2. istorinį, 3. imperialistinių karų, 4. ginklų istorijos, 5. liaudies buities (etnografinį) ir 6. revoliucijos.

Be kitko numatyta, kad panašūs į šį, tik su kai kuriais pakeitimais ir mažesni LTSR liaudies istoriniai muziejai galėtų būti dar šaliauose, Panevėžyje, Telšiuose ir kitur.

Kadangi kelių įstaigų buvo paruošti keli ir net vieni kitiems prieštaraujantys projektai, tai švietimo liaudies komisariatas 1941.II.16 d. Vilniuje susaukė suinteresuotų įstaigų atstovų ir žinovų suvažiavimą kultūros paminklų apsaugos ir muziejų reikalamis apsvaistyti.

Suvažiavime buvo įvairių, ir nepalankių nuomonių dėl kariškai istorinio muziejaus ateities. Suvažiavimo protokole taip užrašyta:

Kadangi buvo palieštas kariškai istorinis muziejus, tai apie jį kalba drg. Zekonis, kuris pastebi, kad reikia išsiaiškinti klausimą, ar Lietuva okupuota ar ne. Ir tada šis muziejus turi likti propagandinis, nes jei buržuazija sukūrė ginklą, tai jis turi parodyti, kad tas ginklas buvo pavartotas jai pačiai sulaužyti. Dabar šio muziejaus viena koja stovi švietimo liaudies komisariato, kita teritorijame korpo. Yra ruošiamas reorganizacijos planas. Buvo paruošti du projektai. Vienas jų buvo numatęs jį kariškai istoriniu muziejumi, o kada buvo norėta turėti vieną administraciją su K. V. Kultūros muziejumi, tai jie paruošė projektą, kur siūlė steigti liaudies buities skyrių, kuris jungiasi su kovų skyriumi, priešistorinių skyrių ir kt. Zekonis sako, kad komisariato ir pirmąjį projektą nesigilino, o už antrą juos prigriebė. Po to drg. Zekonis nupasakojo, kaip yra muziejus lankomas, kad Karo Muziejaus patalpas turi užimti šis muziejus, o ne revoliucinis muziejus ar kuris kitas, o jei tas ir liktu, tai tik laikinai. Be to Zekonis įrodinėjo kariškai istorinio muziejaus reikalingumą, ir, anot jo, kas tuo abejoja, reikia leisti tiems pakalbėti su korpo generolais.

Suvažiavimas ir jo išrinktoji komisija, į kurią buvo išrinkti: F. Bugailiškis, V. K. Jonynas, P. Karazija, J. Puzinas ir B. Zekonis, ir kuri dirbo kartu su dailininku Drėma ir muziejų inspektoriu K. Rėkimu, be ko kita konstatavo, kad:

... 3) Kaune turi būti įsteigti šie muziejai:

- a) Kauno valstybinis kultūros muziejus su priešistoriniu, istoriniu ir etnografiniu skyriumi,
- b) Dailės muziejus,
- c) Revoliucijos muziejus ir
- d) Kariškai istorinis muziejus.

... 6) Visų muziejų, nors jie priklausytų įvairioms žinyboms, ir

Kodėl vengiama rinkti aukas?

Nuo 1940 metų, kai tik Lietuva buvo žiauraus okupanto pavergta, mes Amerikoje įvairius viešus susirinkimus išnaudojome aukoms sukelti kovai dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Visuomenė aukodavo noriai, nors tada laikai buvo prastesni, pinigų žmonės mažiau turėjo.

Kai pradėjo atvykti Amerikon mūsų naujieji ateiviai, veikimas su jais tūlą laiką kažkaip nesiderino, paskui, kai pradėjo derintis, mes lyg pradėjome drovintis kelti aukų rinkimo klausimą viešose sueigose, jausdami, kad neseniai atvykusieji dar neturi iš ko aukoti.

Bet, vyrai, jeigu turime mintyje Lietuvos išlaisvinimą, pradedime suprasti, jog sausai neapseisim. Neužtenka tik Vasario 16-tos proga duoti auką ir toliau apie aukojimą užmiršti. Neužtenka pakalbėti apie tai, kas Lietuvoje ištiko — patys sau pakartoti ir mums aiškinti tai, ką girdime jau nuo 1940 metų. Tas visas visiems mums puikiai žinoma. Tas viska šaukia mūsų darbo, pastangų, aukų, kovingumo. Neužtenka kartoti apie apsi-

duktus paminklų apsaugos įstaigos darbas turi būti koordinuojamas. ... 7) Kauno ir Vilniaus atskirų sričių muziejai turėtų veikti pagal atskirus statutus.

Tokios išvados buvo patiekios švietimo liaudies komisariui. Tokiu būdu kariškai istorinio muziejaus likimas ir jo vieta kitų muziejų tarpe maždaug paaiškėjo.

Po to, vasario 28 d., laikinai ejęs švietimo liaudies komisaro pareigas J. Žiugžda (raštu Nr. 7928) paskyrė šitoką komisiją kariškai istorinio muziejaus pertvarkymui apsvaistyti ir pertvarkymo projektui paruošti:

1. Zekonis Bronius, kariškai istorinio muziejaus direktorius,
2. Macijauskas Jonas, pulko komisaras, 29-tojo šaulių teritorinio korpo politinio skyriaus viršininkas,
3. Kovalskis Jonas, architektas, statybos fak. docentas,
4. Mackevičius Vytautas, iš Vilniaus, meno reikalų komiteto inspektorius,
5. Gudaitis Antanas, iš Vilniaus dailės mokyklos,
6. Galvydis Juozas, istorikas, VI-sios vidur. mokyklos direktorius,
7. Jurevičius Jonas, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto atstovas,
8. Kurijedov Vladimir, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto atstovas,
9. Zdanovas Petras iš Pedagoginio Instituto,
10. Būga, Lietuvos komunistų partijos Kauno miesto komiteto atstovas,
11. Trečiokaitė Irena, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto partinio švietimo namų direktorius,
12. Čepėnas Pranas, istorikas, iš Vilniaus Universiteto.

Be to, vėliau į šią komisiją įėjo dar Lietuvos komunistų partijos centro centro komiteto karinio skyriaus viršininkas Jakovlev.

Pirmame šios komisijos posėdyje 1941 kovo 9 d. nutarta:

1. Kariškai istorinis muziejus turi būti atskiras nuo revoliucinio muziejaus ir nuo istorinio muziejaus.
2. Jo uždavinys — parodyti kovų meną, kovų, susijusių su mūsų liaudies interesais.
3. Kariškai istorinis muziejus yra būtinas mūsų respublikai.

Antrame posėdyje kovo 14 d. bendrai pakalbėta apie muziejaus organizaciją, jo struktūrą, apie muziejaus sodelį ir esančius jame paminklus, bet jokio nutarimo nepadaryta. Trečiajame posėdyje, balandžio 4 d., svarstyta: 1. Muziejaus struktūra, 2. naujų eksponatų įsigijimas, 3. sodelio pertvarkymas.

Pirmuoju klausimu nutarta priimti pasiūlytą karinio muziejaus struktūros projektą, kuris numatė, kad muziejuje turi būti: 1. priešistorinis skyrius, 2. istorinis skyrius, 3. imperialistinių kovų skyrius, 4. ginklų istorijos skyrius.

Dėl naujų eksponatų įsigijimo "komisija, susipažinusi su naujai įgytais eksponatais (foto, biustai, paveikslai) ir užsakytais Maskvoje, nutarė, kad dar reikia papildyti Lietuvos liaudies kariuomenės ir raudonosios armijos skyrius bent penkiais naujais paveikslais ir keliomis didesnėmis skulptūromis". Šį nutarimą protokole pasirašydamas, komisijos narys Gudaitis parašė tokią papildomą savo nuomonę:

Pilnai pritardamas įgytoms kopijoms paveikslų, vaizduojančių raudonosios armijos žygius, iš savo pusės siūlyčiau, kad tokias kopijas darytų Tarybų Lietuvos dailininkai, kurių dar šiandien daug neturi darbo. Gudaitis.

Dar buvo kviečiamas komisijos posėdis balandžio 28 d., Jo dienotvarkėje buvo numatyta: 1. Muziejuje esamų eksponatų galutinis peržiūrėjimas, 2. Muziejaus sodelio pertvarkymas, 3. Muziejaus atidarymas lankytojams, 4. Muziejaus lankymo sąlygos. Ar tas posėdis įvyko, ką jis nutarė, ir ar buvo dar daugiau posėdžių, deja, negalima nieko tikra pasakyti, nes likusiuose dokumentuose apie tai nieko nerasta.

(Bus daugiau)

dėjimą duoklėmis, kas, matyt, niekad nebus padaryta. Reikia kiekvieną progą išnaudoti rinkimui aukų ir daugiau aukų.

Nors dabar jau negalime kalbėti apie Lietuvos vadavimą mes patys tiesiogiai, nes kova prieš tautų pavergėjus jungiasi su bendra visos Amerikos kova prieš komunizmą ir sovietų imperializmą, tačiau mūsų tarpe negali būti nutraukti darbai ir pastangos laikyti Lietuvos bylą prieš pasaulio akis, o tam reikalinga, kad mūsų didieji bendri komitetai turėtų daug pinigų.

Tie pinigai tik iš mūsų aukų te galimi sudaryti, ir todėl aukų rinkimas privalo būti visų mūsų politinių organizacijų nuolatinis darbas.

Prieš kiek laiko rengtame dideliame "globėjų pagerbimo" vakare buvo galima surinkti per 1,000 dolerių, jeigu rengėjai būtų pasirūpinę, kad tai būtų padaryta, ne tik susirinkti pasivašinti, kas nemažai kaštavo.

Reikia tikėtis, kad naujai atvykusieji dabar jau stipriau stovi, negu kad stovėjo pirmais atvykimo metais į Clevelandą ir

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

EGLUTE

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50
Pinigus ir užsakymus siųskite:
EGLUTE, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 68, Mass.

C. SILVERNAIL

REAL ESTATE BROKER

FOR HOMES,

FARMS ACREAGE,

BUISNESS PROPERTIES

AND GODD ESTATES

11 East Orange St.

Phone:

CHAGRIN FALLS 7-7268

Greetings and Best Wishes

To Our Friends and Patrons

To You All

WINTER PAPER

STOCK CO.

1375 EAST 38th STREET

HEnderson 1-4586

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

THE GEOMETRIC STAMPING COMPANY

1111 EAST 200th STREET

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends

CLEVELAND CHAIN & MFG. CO.

BROADWAY and HENRY

MI 1-5445

GREETINGS and BEST WISHES

FAMOUS FURNACE CO.

HYMAN BLAUDSHILD—PRES.

6420 WOODLAND AVENUE

UTah 1-5700

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

MERIT PAINT & VARNISH CO.

3748 EAST 91st STREET

MI 1-7500

GREETINGS and BEST WISHES

To My Many Friends

MARGARET McCAFFERY

Councilman

22nd WARD

Best Wishes to Our Friends and Patrons

SURPLUS VALUE CENTER

4636 ST. CLAIR AVENUE

EX 1-6749

Best Wishes to Our Friends and Patrons

DAD'S ROOT BEER

1269 Hayden Ave.

GL 1-1570

JAUNOJI KARTA

DIRVOS skyrius jaunimui

Lėšama kiekvieno mėnesio trečią savaitę. • Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVICIENE • 4579 West 157th Street, Cleveland 11, Ohio, Tel. CL 6881.

LAIKAS GERADARIS

Viename Readers Digest numeryje buvo įdėtas labai originalus straipsnelis apie laiką. Jo autorė vadina laiką didžiuoju žmonijos geradariu ir draugu. Laikas esąs mūsų skausmo malšintojas ir mūsų gyvenimo moralinė atrama. Jis esąs tikriausias ir ištikimiausias mūsų svarbiųjų klausimų ir didžiųjų problemų sprendėjas, jeigu tik mums užtenka inteligentingumo jį naudoti. Juk kaip dažnai mes kankinamės nemigos naktimis, nesuprasdami, kaip pasiegti, nes nežinome, ką mes mums ateitis. Kodėl gi neleidžiame tų svabiųjų klausimų išspręsti laikui.

Laikas nešąs ir užmiršimo palaimą. Jis pakeičia net mūsų skaudžiausius prisiminimus; praėjus laikui, mes dažnai galime šypsotis iš tų dalykų, kurie mums kadaise atrodė patys tragiškiausieji. Laikui prabėgus, mums lengva juoktis iš savo klaidų ir buvusių nepasisekimų, nes tai įvyko seniai.

Laikas esąs ir taikos nešėjas. Jis padeda mums pamiršti patirtą blogį, atleisti savo priešams. Laikas moko mus suprasti, kaip yra beprasmiška rūpintis tais dalykais, kurių mes negalime pakeisti.

Pagal laiką esąs didysis ramintojas. Kai mes prarandam mylimus žmones ir mums atrodo, kad jau niekad daugiau nebepateks saulė ir visa žemė liks amžinai tamsa apgaubta ir tada, kai niekas mūsų negali nuraminti, nei draugų užuojautos, nei jokie žodžiai bei gyvenimo užmirštės filosofija, tik laikas, kuris gydo žaizdas, nuramina mūsų skausmą. Ir vėl tik laikas parodo mums naujas pareigas ir duoda mums kitus gyvenimo interesus. Tad tegul būna palaimintas laikas!

Tačiau argi į laiką tegalime ir teprivalome žiūrėti, kaip į taikos nešėją, užmiršimo laidą ir pan. (sekant straipsnelio minėtis). Argi laikas nėra mums pati didžioji mūsų nuosavybė kūrybiniam nusiteikimui. Juk laikas yra visų galimybių laidas, ir tos mūsų viso gyvenimo galimybės niekada nėra tokios

didelės laiko atžvilgiu, kaip jaunystėje. Tik jaunystėje dar viskas nuo mūsų pačių priklauso: ar mūsų gyvenimo praleistas laikas bus tikroji asmeniško gyvenimo palaima ir jo prasmė.

Juk jauni būdami labai dažnai galvojame, kad laiko turime dar labai daug ir nėra ko skubėti. Bet ir tada dienos bėga greit, dažnai padėdamos užmiršti ir mūsų didžiuosius siekimus ir svarbius pasiryžimus. Mes

kartais neįsivaizduojame, kad tas bebėgas laikas gali sunaikinti ir bet kokią idealizmą, atimti iš mūsų kūrybinę ugnį ir platesnį mostą gyvenime.

Ir jaunystėje laiko galimybes nėra neribotos, mes negalime leisti laikui tik slinkti pro mūsų užsimojimų šalį, ne, mums reikiama jį turėti visiems svarbiems gyvenimo tikslams ir pradėti jį naudoti dabar, tuojau, tą patį momentą, kad patį gražiausią mūsų gyvenimo nuosavybę būtų tiksliai išnaudota.

A.

OBJEKTIVUMO DORYBĖ

Kažkas yra pasakęs, kad įvairių naujų visuomeninių santaršų konstruktoriai daro vieną pagrindinę klaidą — užmiršta kaip netobulas yra vidutinis (statistinis) žmogus ir savo santaršų kurtinui akmeniu pasirenka įsivaizduojamą žmogų — ne tokį, koks jis yra, bet tokį, koks jis turėtų būti.

Dabar jau visai aišku, kad tiek socialinis, tiek teorinis komunizmas liks neįvykdoma utopija, nes negalima nei pakeisti žmogaus, nei pašalinti jo silpnybių.

Tūkstantinės religijų pastangos pakeisti žmogų, padaryti jį moralėnį vargą ar atnešti žmiesnių rezultatų. Ar mūsų laikas mažiau masinių žiaurumų, skriaudimų ir visos eilės kitų nusikaltimų, kaip prieš šimtus ar tūkstančius metų?

Visos žmonijos nelaimės prastai priskiriamos kriminaliniams žmonių palinkimams ir instinktais. Tačiau daugumas žmonių nėra kriminalistai, bet visos šimtas nuosimčių žmonių nėra objektyvūs. Žmonių subjektyvus galvojimas ir subjektyvus elgesys, tai yra vieno masto taikymas sau bei savo artimiesiems asmenims ir visai kitiems asmenims. Skirtingas reikalavimų mastas sau ir kitiems yra pagrindinis visų visuomenės ydų šaltinis.

Reikia konstatuoti visai aiškiai, kad mūsų visų vedamojo kovoje dėl moralinio žmogaus (kas nesipiktina nedorybėmis ir

kas nesmerkia nusidėjėlių!) perkas mažai kreipiamas dėmesio į objektyvaus galvojimo, objektyvaus elgesio, bendrai į objektyvumo dorybės ugdymą, o visos dėmesys kreipiamas į kovą prieš nusikaltimus ir nusikaltėlius.

Pagalvojus atrodo, kad kaip tik objektyvumo ugdymu daugiau galima pasiekti tiesioginę kovą su nusikaltimais. Kylančiam žmonių intelektui, daugiau lavinant protą didėja galimybė objektyvesniai ir blaivesniai, tiek aplinkos, tiek savo santykio su aplinka įvertinimui.

Mes dažnai užmirštame, kad asmenį ir jo charakterį žymia dalimi sudaro ne protas, bet žmogaus polinkiai, norai, troškimai. Protas tėra tik įrankis tiems norams tenkinti. Protas turi tik netiesioginę įtaką, būtent logišką galvojimo ir svarstymo būdą mes koreguojame savo troškimais. Vienų troškimų atsisakome, kitus stipriname ir protas, padėjęs apsispręsti dėl vieno ar kito mūsų troškimo, toliau telieka įrankis tiems troškimams siekti.

Galima duoti ir kitos rūšies pavyzdžių troškimo ir proto santykiams išryškinti. Šiandien inžinieriai yra sukonstruavę eilę labai komplikotų skaičiavimų ir logiškų sprendimų mašinų, kurios specialius ir labai komplikotus uždavinius atlieka 100,000 kartų greičiau už žmogaus smegenis. Tos mašinos kasdieną tobulinamos, vis daugiau problemų sugeba išspręsti (teoretiškai galimos mašinos, kurios sugebėtų gražiu stiliumi versti iš vienos kalbos į kitą, lošti šachmatais ir tt), tačiau tos mašinos liks visą laiką tik paprastais įrankiais, nes jos neturi ir negali turėti nei troškimo, nei išgyventi malonumo ar nemalonumo jausmų.

Didžiausia atskiro individo laimė, kaip populiarai galvojama, nėra jo gabumai, kuriais jis iš masės išsiskiria, bet jo stipresni norai, troškimai ir pastovėnis susidomėjimas viena ar kita sritimi.

Kokia nauda iš gabumų, jeigu nėra intereso juos panaudoti? Iš kitos pusės pastovus interesas ir darbas kurioje nors srityje išlavina ir išpletoja iki maksimumo kad ir nedidelius sugebėjimus.

Žmogaus protas ištikrųjų dar

daugiau yra pavergtas troškimų ir jausmų, kaip kad čia iki šiol pasakytą. Jis puikus instrumentas save apgaudinėti ir išteisinti. Jis labai sumaniai padeda žmogui likti teisiam bent prieš save. Čia vyksta toks procesas: asmuo, apsvaistytas savo elgesį, prisimena visas aplinkybes, kurios kalba jo elgesio naudai. Be to, visoms toms aplinkybėms jis teikia didesnę reikšmę, o visoms aplinkybėms, kurios jo elgesį kompromituoja — arba visai nesvarstomos, arba jų reikšmę ypatingai sumažina.

Šitas subjektyvus savęs apgaudinėjimo procesas yra automatiškai taikomas visose gyvenimo srityse ir ypatingai santykiuose su kitais asmenimis. Ką mes mėgstame, to skaičiuojame gerąsias ypatybes, ko nemėgstame — tik blogąsias ir jas dar žymiai perdedame. Visuomenėje šitas reiškinys susisumuoja į nepaprastai subjektyvų vertinimą visuomeninių grupių, luomų, partijų ir tautų. Ar ne įdomus reiškinys, kad kiekvienos savos partijos žmogus yra žymus žmogus, jeigu kiek žymesnis — jau genijus ir kita. O kitos partijos genijų ir žymių asmenų kaip ir "neturi". Sumoje toks subjektyvumas visai iškreipia objektyvią tiesą. Ji lyg visai išnyksta.

Pergalvojant čia duotus kelis subjektyvumo pavyzdžius, turime konstatuoti, kad ne tik žmonės yra patys labai subjektyvūs, bet jie dar daugiau mokomi subjektyvumo, jiems teikiama vienusiškios informacijos, padedančios subjektyvų vienašališkų nuomonių susidarymui. Kuri tauta moko savo jaunuomenę bešališkos istorijos? Kuri tauta neperdeda savo gerųjų pusių ir nepervertina savo tautinių herojų?

Žmonių papročiuose laikoma netaktu, jei kas nors, kad ir bešališką, bet neigiamą nuomonę pareiškia apie sau artimus asmenis, gimines, draugus ar bendradarbius. Čia mes susiduriame su viena neįprasta problema, būtent, ar galima ką nors mylėti ar gerbti ir būti jo atžvilgiu absoliučiai objektyviu. Sakome, kad pagarbos ir meilės jausmai yra savaime subjektyvūs ir su objektyvumu iš viso nesuderinami. Net jeigu taip ir būtų, tai vistiek objektyvios pažiūros ugdymas žmoguje jokių būdu nėra pavojingas, nes absoliutaus objektyvumo niekas nepasiekia. Tik truputį didesnis objektyvumas žmonių veiksmuose ir mintyse padarytų nepaprastus stebuklus. Žmonių tarpusavyje santykiai nepaprastai pagerėtų, organizacijų ir visuomeninių institucijų veikla taptų daug nausesnė; partijų kova pasidarytų moralėnė ir labai susilpnėtų; tarptautiniai santykiai žymiai pagerėtų.

Elliniam asmeniui verta susirūpinti objektyvios pažiūros ne vien tik dėl pirmą minėtų visuomeninių naudų. Asmuo, mokąs objektyviai spręsti, insmaksimumo kad ir nedidelius sugebėjimus.

Žmogaus protas ištikrųjų dar

Saulė augštai pakilo, buvo apie dvylikta valanda. Mieste pasidarė didesnis judėjimas; žmonės vaikščiojo gatvėmis, lenkė vieni kitiems galvas ir šypsojosi. Aš susitraukiau, sudisikuprinau, pasidariau daug mažesnis ir praslinkau pro savo pažįstamus, kurie stovėjo ant universiteto gatvės kampo ir žiūrėjo į praeivius. Į karališkąjį kalną lipdamas aš galvoju.

Visi žmonės, kuriuos aš tikėtai sutikau, ėjo linksmai iš kelių gatvės. Visi jie linksmai žengė gyvenimo keliu, tartum jie būtų buvę šokių svetainėje. Jų veiduose nesimatė jokių rūpesčių, jokių vargų bei sielvartų. Matyt, jie neturėjo jokių skausmų, jų sąžinė buvo rami ir jie gėrėjosi gyvenimu. O aš, būdamas jaunas, vos tik įžengęs gyvenimui, ėjau greta tų žmonių ir jau užmiršau, kas tai yra laimė! Aš mačiau apie tai, ir mano likimas man pasirodė per daug žiaurus. Kodėl gi jis su manim taip žiauriai elgiasi? Jau seniai pamiršau, kas tai yra laimė ir linksmumas! Iš visų pusių buvau apsuptas visokių nelaimių, kurios suardydavo visus mano planus ir nukreipydavo mintis kita kryptimi, visada priešinga mano norams. Aš negalėjau atsisėsti ant suolo, arba žengti žingsnį pirmyn, kad nesudurčiau su kokiais nors nemaloniais, kurie sugadindavo visą mano nuotaiką.

Prabėga pro mane rudas šuo, praeina senas vyras, tuoj išveda mane iš pusiausvyros. Ir kas su manim darosi, ar tik Dievo pirštas neprispaudė manęs? Ir kodėl gi tuos visus nesmagumus turiu aš pakelti? Kodėl gi ne koks kitas, sakysime, kad ir pietinės Amerikos koks nors gyventojas? Ir juo labiau aš apie tai galvoju, tuo painesnis ir nesuprantamesnis man darėsi tas klausimas, kodėl gi aš turiu tokią našatą vilti? Mane stebino, kad viso pasaulio nelaimės neberado kito žmogaus, bet spietėsi apie mane. Kodėl jos neprikibo prie kokio nors knygv pardavėjo, arba kokios nors ekspedijcijos, kuri laivais plaukioja?

Eidamas galvoju ir niekaip negalėjau suprasti, kodėl gi aš turiu taip kankintis, tartum už viso pasaulio nuodėmes. Net laisvą suolą atradęs negalėjau atsikratyti nuo tų minčių. Nuo

Tokių būdu, tiek egoistiniais, tiek visuomeniniais, tiek etiniais sumetimais objektyvumo lavinimas yra vienas iš pagrindinių jauno žmogaus uždavinių.

Vienas pasižymėjęs anglų politikas savo atsiminimuose sakė, kad jis savo bešališkumą dažnai lavino įsivaizduodamas save kaip trečią, iš šalies žiūrinčį asmenį, nors klausimas lietuvių paties santykį ar konfliktą su kitu asmeniu. Tas jam padėjo bešališkai į reikalą pažiūrėti.

Pabandykite ir mes nors retkarčiais pažvelgti į save, kaip pašalinis asmuo. Tuo gal prisidėsime prie žmonijos moralės pažangos.

B. L.

B A D A S

Knut Hamsun

Ištrauka

gegužės mėnesio aš jau pastebėjau, kad pasidariau labai silpnas, nebegalėjau suvaldyti savo valios ir siekti kokio nors tikslo. Man atrodė, kad mano viduriuose įsiveisė tikras skruzdėlynas ir tie maži sutvėrimėliai baigia griaužti visus vidurius. Ir kas gi būtų, jei Dievas būtų nutaręs mane visai sunaikinti! Aš atsikėliau ir pradėjau vaikštinėti prie suolo.

Man skaudėjo ne tik tai visą kūną, bet ir rankas. Pagaliau ir nuo savo puotos aš blogai jaučiausi. Aš vaikščiojau nuleidęs galvą ir nemačiau praeivių. Valandėlei praslinkus, atėjo du vyrai, atsisėdo ant mano suolo, užsidegė cigaras ir ėmė blasiai kalbėtis. Mane tas privedė prie pašėlimo ir net norėjau su jais pradėti kalbėti, bet paskui apsvairstiau, kad neverta, nuėjau į kitą pusę sodo, radau ten tuščią suolą ir atsisėdau.

...Jaučiau, kad po kiekvieno badavimo smegenys išsekdavo, galva pasidarydavo lengva, tartum svetima ir aš jos nejausdavau ant pečių; be to, man atrodė, kad akys, kai aš žiūriu į kokį nors daiktą, nepaprastai išsiplečia.

Jau saulė leidosi. Pradėjo pūsti šaltas vėjelis. Visos auklės su kūdikiais traukė namų link. Mano nervai pamažu pradėjo nurimti, pasidariau tingus, sudribsęs. Taip besėdint pradėjau snauti, atsirėmiau suole ir buvau beužmiegas, bet staiga priėjo prie manęs sodo sargas, užėjo ant peties ranką ir tarė:

— Čia negalima miegoti.

— Negalima. — tariau jam ir tuojau atsistočiau. Ir tik dabar aš atsiminiau savo padėtį. Juk man reikia ką nors daryti!

Jieškojau kokio nors užsiėmimo, bet nesuradau; liudymai, kuriuos aš turėjau ir visuomet vieniems rodžiau, susidėvėjo, o antra, jie ir parašyti buvo tokių žmonių, kurie buvo mažai žinomi ir menkaverčiai visuomenės tarpe. O, be to, tie nuolatiniai atsakinėjimai, kad nėra vietos, atėmė man energiją ir jau nesinorėjo eiti ir įieškoti, nes tikėjau visvien negausias darbo. Bet, kaip ten bebūtų, už kambarį turiau užmokėti, nes kitaip nebeturėčiau kur nakvoti. Su valgiu ir drabužiais dar šiaip taip galima verstis ir kėsti...

Visiškai nieko negalvodamas, išsiėmiau iš kišenės popierį, pieštuką ir mechanškai pradėjau ant kampų rašyti skaitmenis: 1848 metai. Daugiau nieko negalėjau parašyti. O, kaip aš norėčiau, kad dabar ateitų kokia nors mintis į galvą! Juk kartais būdavo ir taip, kad visiškai netikėtai atsiranda kokia nors mintis ir be jokio vargo parašai ilgą straipsnį ir dar vykusiai!

Sėdžiu ant suolo ir rašau 1848 metai — rašau išilgai, skersai ir įstrižai, kaip tik pakliūva, laukdamas momento, kada ateis man kokia nors mintis. Mintys, kaip bičių spiečiai, perlekia per smegenis, bet viskas kiauurai išlekia, nepasilieka. Pažvelgiau į medžius, žolę ir pamačiau, kad viskas vysta, rengiasi mirti. Va-

balėliai ir kirminai, pajutę rudens vėsy vakarą, šliaužioja, slankioja, ir visomis pastangomis ginasi nuo besiantinančios mirties.

Pajutau, kad ir aš, kaip tie kirminai, artėju prie mirties, prie pražūties. Jaučiau, kad greitai sustingsiu ir miegosiu amžinu miegu. Išsigandau, suspaudžiau kumštis ir prabilau: "Ne, reikia ką nors daryti! Taip negalima!" Vėl atsisėdau ant suolo, išsiėmiau popierį, pieštuką ir jau rimtai pradėjau dirbti.

Pamažu, labai pamažu mano mintys pradėjo tvarkytis. Nesukubėdamas, gerai apgalvodamas, parašiau keletą puslapių. Jie galėjo tikti įžanga bet kuriam veikalui. Įžanga buvo parašyta taip, kad ją buvo galima pritaikyti keliolikių aprašymui, politiniam veikalui ir panašiai. Labai puiki įžanga bet kokiam veikalui!

Parašęs įžangą, pradėjau galvoti apie temą, kurią turėčiau veikalą rašyti, reikėjo rasti temą, kuri priverstų galvoti, sujaudintų jausmus. Bet, deja, nieko negalėjau sugalvoti.

Bejieskant temos, mintys vėl pakriko, išsiblaškė į visas puses ir pajutau, kad smegenys griežtai atsisako ką nors veikti, o galva vis darosi tuštesnė ir tuštesnė, galų gale ji pasidarė tokia lengva ir aš jos nebejauchiau ant savo pečių. Pasidarius galvai tokiai tuščiai, man atrodė, kad aš visą, lyg išpurtes medis, esu tuščias, be jokios vertės.

"O, Viešpatie mano!" — susūkau aš ir ilgai kartojau tuos žodžius nieko prie jų nepridurdamas.

Vėjas pradėjo smarkiai pūsti, pageltę lapai ėmė šnarėti, artinosi lietus. Dar valandėlę pasėdėjau žiūrėdamas į popierio lapus, paskui juos sulenkiau ir įsidėjau į kišenę. Pasidarė vėsu, aš užsisągsčiau visas sagas, atlenkiau apykaklę, atsistočiau, rankas susikišau į kišenes ir nuėjau.

• Knutas Hamsunas, norvegų rašytojas, į pasaulinių rašytojų tarpą įėjo savo veikalu "Badas". Jame Knutas Hamsunas aprašo jauno rašytojo skurdą, badą ir gyvenimą be pastogės.

Paties Knuto Hamsuno gyvenimas jaunystėje buvo labai sunkus.

Red.

(JAUN. KARTOS (tesinis 6 psl.)

NAUJIENA

JUOZAS KRUMINAS

NAKTIS VIRŠUM ŠIRDIES

Apsysaka, vaizduojanti dviejų žmonių, vyro ir moters, jausmų konfliktų niuansus, dvasinius apsisprendimus ir tragišką įvykių pasėkmes. 141 psl., kaina \$1.50. Knogos Bičiulių Klubas nariai, įmokėję \$5.00 metinį mokestį, šią knygą gauna už \$1.00, taip pat gauna naujausias Jurgio Savickio, Nelės Mazalaitės, Jurgio Jankaus, Liudo Dovydeno ir kitų žymiųjų autorių grožinės literatūros knygas. Rašykite į Knogos Bičiulių Klubą narius ir metinį \$5.00 mokestį siųskite šiuo adresu:

G A B I J A
Brooklyn 11, N. Y.
340 Union Avenue,

Šis berniukas pereitą gegužės 1 d. iškrito pro langą iš 15-to aukšto, ir taip laimingai, kad jam lūžo tik koja. Dabar jis jau pasveikęs ir susitinka su šeima, atvykusia jo pasiimti į namus.

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

KALBINIAI ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ RŪPESČIAI

Vienas kitas, matydamas lietuvių rūpinantis savo kalbos dalykais, ima stebėtis, kam tai esą reikalinga: juk, anot jų, kaip pasakys arba parašys, taip ir bus gerai; svarbu tik, kad skaitytojas arba klausytojas tą kalbą suprastų. Pastaruoju laiku mūsiškiai gal ir per daug svarstą savo kalbos reikalus spaudoje ir kitur. Tai darydami, jie viršija, sakysime, tokius anglos ar amerikiečius, kurie, atrodo, daug mažiau siejoja savo kalbos reikalais, negu mes, nors jų kalba esanti daug plačiau vartojama ir žymiai svarbesnė, negu lietuvių kalba. Bet čia tuojau norėtusi paklausti tokius abejotojus: ar anglų kalba yra pasidariusi tokia, kokia ji dabar yra, pati savaime, be niekieno rūpesčio? Ar toji kalba yra susiformavusi be visiškos individualinės iniciatyvos? Ne, anglai, kaip ir kitos kultūringosios tautos, yra rūpinęsi ir dabar tebesirūpina savo kalbos dalykais. Pvz. pirmasis anglų leksikografas (žodynininkas) S. Johnsonas savo 1755 m. išleistame anglų kalbos žodyne (Dictionary of the English Language), tvarkydamas anglų kalbos raidžiavimo (paraidinio skaitymo, spelling) pagrindus, yra pakeitęs beveik penkių tūkstančių anglų žodžių ir ketvirtą prancūziškų skolinių lytis, ir tas pakeitimas, kad ir turi nemaža trūkumų, beveik ištisai (tik su mažomis atmainomis)

anglų yra dabar vartojamas. Taip pat anglams ir apskritai anglškai kalbantiems autoritetingas anglų kalbos autentiškumo ir taisyklingumo šaltinis yra vadinamasis Oxfordo anglų kalbos žodynas (The Oxford English Dictionary), kuris buvo leidžiamas 45 metus (1883 - 1928) ir turi 414.825 antraštinis žodžius, pavaižduotus 1.827.306 citatomis. Specialiai turties dalykams 1948 m. yra pasirodęs prof. Danieliaus Joneso (Džonso) "An English Pronouncing Dictionary", kuris turi 56.280 žodžių tarptautine fonetine transkripcija surašytų, ir yra didžiai autoritetingas bei populiarus anglškai kalbančioje visuomenėje.

Kaip patys anglai, taip ir amerikiečiai yra susirūpinę savo anglų kalbos tobulinimu. Visų pirma jiems rūpi jų kalbos skirtingumas bei savotiškumas, ir todėl jie aiškiai skiria **American English** nuo **British English**. Pirmasis, kuris gana apsičia tų skirtumų yra įvedęs i amerikiečių anglų kalbą, yra Noahas Websteris (1758 - 1843), kurio 1783 m. išspausdinta "American Spelling Book" ir 1828 m. "American Dictionary of the English Language". Antroji to žodyno nesutruktin-ta laida (New International Dictionary) yra pasirodžiusi 1934 m. Pagal tai rašoma -or užuot -our žodžiuose favor, honor, labor, odor (anglai rašo

favour, honour, labour, odour); -er užuot -re žodžiuose caliber, center, meter, theater (anglai rašo calibre, centre, metre, theatre; traveler, jewelry, Waggon užuot anglų traveller, jewellery, waggon; defense, offense užuot defence, offence; ax, check, jail, program, thru užuot axe, cheque, goal, programme, through).

Tam tikrų skirtumų amerikiečių anglų kalboje pasitaiko ir kitais atvejais. Pvz. jie sako elevator, movie, railroad, suspenders, streetcar, o anglai šių žodžių vietoje vartoja lift, cinema, rail, braces, tramcar. Anglai lieutenant taria leftenant (kirčiuoja skiemenį ten), o amerikiečiai lutenant (su ta pačia kirčio vieta). Schedule angliai taria šedjūl, o amerikiečiai skedjūl. Tardami secretary, anglai -tary sutrumpina i -tri, o amerikiečiai vengia to daryti jie taria -teri. Žodžiuose door, farm, lord anglai savo bendrinėje kalboje (Standard English) priebalsio r netaria, o amerikiečiai čia paprastai taria aiškų frikativinį (klūtinį, virpamąjį) priebalsį. Žodžiuose ask, task, dance, chance, example, grass, half balsį a amerikiečiai taria kaip žodyje cat, o anglai taria platų, ilgą a. Ir tt.

Apskritai imant, amerikiečiai savo anglų kalboje mėgsta vartoti savotiškų ir kartais gana ypatingų darinių, ypač naujadarų. Pvz. jie yra susidarę lube iš lubricating oil, cablegram iš cable ir telegram, radiotrician iš radio ir electrician, sportcast iš sport ir broadcast, to televise iš television ir kt. Iš analogijos pagal mathematician, electrician ir kt. yra sudarytas mortician (iš lot. mors, -tis ir priesagos -ician) užuot undertaker, kuris savo keliu yra sutrumptintas iš funeral undertaker. Arba štai vėl pagal ispaniškos kilmės cafeteria "help-yourself restaurant" buvo ilgainiui sudaryta caketeria, fruiteria, groceteria, smoketeria ir kt.

Ir eidami šituo savotišku keliu, amerikiečiai visdėlto pertoli nenuklysta: remdamiesi savo geresniais kalbos šaltiniais (žymesniais literatūros veikalais, geresniais žodynais ir kt.) ir platesne vartoseną, jie stengiasi sukurti savo standartinę anglų kalbą. Šituo būdu savo norminėje, pavyzdinėje kalboje jie stengiasi nevertoti ne tik žymesnių britų (briticizmų), bet taip pat ir įvairių kolonializmų, provincializmų bei šiaip mažiau pateisinamų ir nebūdingų žodžių bei posakių arba atskirų lyčių. Pvz. prancūziškas skolinys buffet anglų yra tariamas maždaug kaip bafit (u čia skamba kaip žodžiuose butter, upper, bet šis tarimas JA Vals tybėse nėra plačiai išplitęs, todėl jo vietoje teikiama būdingesnis tarimas bufei (u tariamas kaip trumpas oo žodyje foot, -et kaip a žodyje nation); kirčiuojamas paskutinis skiemuo. Arba štai vėl foreign vietomis yra tariamas forn, bet

Clevelando lietuvių šeštadienio mokykla, baigdama mokslo metus, savo mokinių tarpe surengė konkursą rašiniui tema: "Kodėl aš kalbu ir meldžiuos lietuviškai?" Konkursui premiją paaukojo Kęstutis A. Žygas. Mokytojų komisija, įvertinusi darbus, pirmą premiją paskyrė Arvydui Barzdukui. Rašomas darbas buvo rašytas klasėje dvi pamokas ištisai. Manydami, kad mūsų jauniejai skaitytojai domisi savo draugų darbais, rašinėli spaudinime ištisai, tuo pačiu tikėdami, kad šitas gražus Arvydo Barzduko straipsnelis bus drauge paskatinimas imtis plunksnos ir mūsų jauniesiems.

Red.
Mielas Bobai,

Kada mudu vasaros atostogų metu žaidėm Tavo tėvelio farmoje beisbolą, aš kažką pasakiau savo broliui. Tuomet tu mane paklausei, kodėl gi aš kalbu lietuviškai. Žinai, Bobai, tavo klausimas nenustebino la-

šis tarimas JA Vals tybėms nėra būdingas, ir todėl jo vietoje teikiamas forin: o skamba kaip žodžiuose possible, gossip; ant-rasis skienuo savo skambesiu prilygta sin, win. Taip pat general, program tartini ne kaip dženral, proug'm, bet dženeral, prougram (čia a paskutiniame skiemenyje taiamas kaip žodyje ham).

Nebekalbant apie daugelį kitų skirtumų, čia dar tenka pastebėti, kad savotiškų amerikiečių anglų kalbos ypatybių yra gana apšiai, ir jų galime rasti ne tik fonetinėje, bet ir morfoliginėje, sintaksinėje, žodyninėje ir net stilistinėje srityje. Norėdamas geriau šią kalbą pramokti, kiekvienas gali daugiau specialesnių žinių gauti iš atitinkamų šaltinių. Visų pirma kasdieninei vartosenai ir šiaip bendrai orientacijai patartinas įsigyti gana rankus Websterio "New Collegiate Dictionary" (jo septintoji laida yra pasirodžiusi 1949 m. ir atseina apie 6 tolerius). Toliau galima gauti visą eilę praktinių, populiarių vadovėlių, kur aiškinamos būdingesnės amerikiečių anglų kalbos ypatybės ir skirtybės, pvz. R. D. Mallery "Grammar made easy", D. P. Eginton "Better Speech for You" (abi šios knygelės yra gana pigūs "PermaBooks" leidyklos leidiniai), toliau gana naudinga ir apšiai naudingų kalbinių žinių teikianti Frank Colby knyga "Your Speech and how to improve it" ir kt. Tiems, kurie nori trumpai susipažinti su pačios anglų kalbos raida, sandara ir žymesnėmis jos ypatybėmis, gali būti gana pravarti Liverpoolio universiteto profesorius S. Potterio įdomiai parašyta knygelė "Our Language" (Pelicano leidyklos leidinys), kur tarp ko kita kalbama apie anglų kalbos žodžių darybą, jų kilmę bei reikšmę, apie anglų kalbos tarmes ir žargoną, apie britų ir amerikiečių kalbų skirtības, apie tolimesnes anglų kalbos raidos linkmes ir kt. Toliau kiekvienas norėdamas jau ir patį gali susirasti reikiamų įvairių žinių iš leidyklų skelbiamų katalogų ir kt.

bai manęs, tačiau man įkvėpė minčių, kurias aš noriu Tau savolaiške išdėstyti.

Mano mamytė ir tėvelis labai susidomėję klausėsi, kaip aš su broliuku, grįžę, nuo saulės juodi kaip negriukai, iš Jūsų farmos, pasakojom apie smagiai praleistas atostogas, apie keistą žaidimą, kur sviedinį gaudai su didele ruda pirštine, apie smagią maudynę ir vakare Tavo tėvelio automobilio važinimą į netolimą miestelį valgyti ledų. Jie juokėsi kartu su mumis, kai brolis labai juokingai išsireiškė apie pasprukusią žuvį, tačiau nei tėvelis, nei mamytė nebūtų nusišypsoję, jeigu brolis būtų tai pasakęs angliai. Tai matai, Bobby, kad lietuviškai aš kalbu dėl to, kad ta kalba galiu lengviausiai ir gražiausiai reikšti savo mintis ir kad tik ją supranta žmonės, su kuriais aš bendrauju.

Aš Tau jau kartą pasakojau, kad prieš šešerius metus piktasis slibinas iš rytų pagrobė iš manęs visa, kas pasaulyje buvo man brangiausia — mano namus. Ir kada aš netekau savo tėvynės, tamsių audrų blaškomas po pasaulį pradėjau labai branginti visa, kas bent kiek man ją primena. Tad lietuvių kalba ir malda yra man artimiausias dvasinis ryšis su už geležinės uždangos pasilikusiais broliais. Dar daugiau: aš didžiuojuosi, kad galiu kalbėti lietuviškai, kadangi tai yra kalba, kuria kalbėjo mano tautos senovės didvyriai, kai mano tėvynė buvo stipri ir galinga. Ta kalba kalbėjo toki stipriavaliai žmonės, kaip Basanavičius, Kudirka ir kiti Lietuvos nepriklausomos valstybės kūrėjai, apie kuriuos aš Tau vieną vakarą, kada televizijos aparatas buvo sugedęs, pasakojau.

Gaila, Bobby, kad nemoki lietuviškai. Tuomet Tu pamatytum, kokia graži yra ta kalba, kiek joje visokių žodžių, žodelių, kuriais galima savo mintis išdailinti ir išpuošti, kaip kad mano tautos dievdirbys išdailina savo kopytėlę. Tu pamatytum, kokios skambios dainos ta kalba laisvos tėvynės laukuose pjovėjų dainuojamos ir koki gražūs eilėraščiai mūsų tautos dainių sukurti. Todėl dar kartą aš Tau sakau — aš didžiuojuosi, kad galiu ir moku kalbėti lietuviškai.

Be to, lietuvių kalba suteikia man ir individualybės — išskiria mane iš masės. Į jeigu kas uždraustų man kalbėti lietuviškai, nesvarbu, kaip gerai aš mokėčiau kitą kalbą, tačiau vis tiek aš jausčiausi taip, lyg kad man kas nupjautų dešinę ranką. Tada aš būčiau nesavas, ne asmuo, bet tik viena pilkos masės dalelytė, nesiskirianti nieku nuo kitų. O žmonės juk kiekvienas nori į pasaulį atnešti ką nors skirtingo ir naujo.

Žinai, aš nebeprisimenu, bet man teta pasakojo, kad kai aš buvau labai mažas, mano mamytė, paėmusi mano dešinę ranką, mokė mane žegnotis. Nuo pat tada, kada aš jau pats atsimenu, meldžiuos tik lietuviškai, todėl Tavo tautos žmonės neturėtų stebėtis, kad aš, dabar čia pas jus atvykęs, nenusi-

perku angliškos maldaknygės. Juk sunkiausia atprasti nuo to, į ką mažas įpranti. Tad dar niekad man neatėjo į galvą pabandyti melstis angliškai. O juk daug žodžių angliškoj maldoj man nieko nereiškia. Aš dažnai girdžiu tą patį žodį, kurio čia neminėsiu, tariant kunigą prie altoriaus ir juodaveidį žmogų, kada jis su bjauriu batų atsi-stoja į balą ant šaligatvio. Angliškai aš nemoku prašyti Dievą mano tėvynei laisvės, ir pagaliau kartais man net atrodo, kad mano blogai angliškai ištartų žodžių Dievas nesupras.

Todėl, Bobby, aš ne tik kalbu, bet ir meldžiuos lietuviškai, tik lietuviškai, nes man atrodo, kad tą kalbą užmiršęs, aš nusikalsiu Lietuvoje miškuose kovojantiems partizanams.

Tikiuosi, kad, nors ir nepilnos, mano mintys paaiškins Tau tą klausimą, kuris Tau kilo pereiną vasarą.

Tavo draugas iš anapus
Atlanto Arvydas

kai, tik lietuviškai, nes man atrodo, kad tą kalbą užmiršęs, aš nusikalsiu Lietuvoje miškuose kovojantiems partizanams.

Tikiuosi, kad, nors ir nepilnos, mano mintys paaiškins Tau tą klausimą, kuris Tau kilo pereiną vasarą.

Tavo draugas iš anapus
Atlanto Arvydas

DIRVOJ GALIMA GAUTI
nauja knygelė vaikams "Lapės pasaka" (\$1.10), J. Krumino romanas "Naktis viršum širdies" (\$1.50) ir V. Pėteraičio mažasis lietuvių angl. žodynas (\$2.00).

BEST WISHES To Our Friends and Patrons PARK AND TILFORD DISTILLERS CORPORATION

HANNA BUILDING CH 1-6153

Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons
THREE CORNERS CAFE
1144 East 71st St. EN 1-9791

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS
MORGAN'S RESTAURANT
Serving the Finest Food
6223 CARNEGIE AVENUE

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CARNEGIE EQUIPMENT COMPANY

2281 Scranton Rd. MA 1-3270

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

DI CARLO BUILDERS - REALTORS

5985 Mayfield Rd. HI 2-1170

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
R. W. DUKE COMPANY

Home of Fine Carpeting, Fine Rugs and Broadlooms
COMPLETE INSTALLATION

20156 So. Moreland Blvd. SK 1-6464

GREETINGS and BEST WISHES
To You All

MACHINE & TOOL COMPANY
INC.

9401 Sandusky VU 1-7788

DIRVOS ATSTOVAI

i kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis, 620 W. Cross St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A., 81 Sawtel Ave.

Chicago, Ill.
Jonas Papiėnas, 4416 So. Hermitage Ave. YA 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
L. Bulgarskas, 7313 Navy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyne
Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje
J. Mašanauskas, 58 Neufield Rd., Coventry, Warwick's

Australijoje
Povilas Lukošius, Box 1665 M, G.P.O., Adelaide, S. A.

Venecueloje
Antanas Diržys, c/o Crisalerias Nacionales, S. A. Apartado 4532, Maracay.

Clevelande ir APYLINKĖSE

SEKMADIENI BUS NET DVI DIDELĖS GEGUŽINĖS

Šį sekmadienį, kaip paaikškėjo, susiduria net dvi žymios gegužinės. Viena — Am. Liet. Tarybos skyriaus, į kurią, savaime suprantama, kviečiami visų ALT priklausančių organizacijų nariai ir apskritai visi tautiečiai, remiantieji ALT veikimą. Gegužinės pelnas skiriamas ALT darbams finansuoti, kitaip sakant, Lietuvos laisvės kovos reikalams. Ši gegužinė bus Green Road, apie 1 mylia nuo Euclid ave., ten pat, kur buvo Joninės.

Kita gegužinė — Clevelando SLA kuopų rengimoji. Jos vieta yra aprašyta šiame puslapyje — dedamame skelbime (Miner Road) čia žada apsilankyti SLA centro vicepirmininkas P. Dargis iš Pittsburgho ir dar keletas tolimesnių svečių. Visi SLA nariai su šeimomis ir draugais kviečiami dalyvauti čia. (Pelnas, berods skiriamas kitais metais čia būsimos SLA seimo rengimo reikalams.

Daugeliui bus nelengva apsispręsti, į kurią pusę pasukti, bet kadangi abi gegužinės nelabai toli viena nuo kitos, tai nebus neįmanomas dalykas pabūvoti ten ir ten. Tad lieka linkėti tik gero oro.

T. NEUROS GEGUŽINĖ, apie kurią buvo rašyta pereinam Dirvos numeryje, nukeliama iš liepos 15 dienos į liepos 22 d. Liepos 15 d. esanti numatyta šv. Jurgio parapijos gegužinė.

NERINGOS SKAUCIŲ STOVYKLA

Skautų vadovybė iki šiol negalėjo konkrečiai pranešti apie stovyklą dėl techninių kliūčių. Dabar gauta puiki vieta su dviem namais. Tokiu būdu mergaitės galės nakvoti namuose, o esant geram orui — palapinėse, kurios bus pastatytos ant specialiai paruošto medinio pa-

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Mūsų specialybė virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS
16908 Endora Rd. KE 1-8794

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitokį reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

grindų.

Mūsų manymu, mergaitėms geriausia atostogauti skautų stovykloje, kur joms bus sudarytos tinkamos sąlygos veikliajam poilsiui.

Stovyklai vadovaus skautininkės. Medicinos pagalba ir saugumas garantuotas.

Stovyklos vieta — Brecksville, Metr. Park.

Stovyklos laikas — liepos 21 — rugpjūčio 5 d. Mokestis \$20. Gyvenimo standartui pakilus, mokestis stovyklai didesnis, kaip pernai. Iš tos sumos tikimasi vaikų gerai maitinti.

I stovyklą priimamos mergaitės nuo 7 m. amžiaus ir nepriklausančios skautų vienietams, bet pasižadančios laikytis skautiškos tvarkos stovykloje.

Maloniai prašome tėvus savo dukroms — skautėms sudaryti sąlygas stovyklauti.

Stovyklai ruošti komisija —
Sktn. J. Gulbinienė
Sktn. St. Radzevičiūtė
Sktn. Dr. Kesiūnaitė

SKAUTŲ DRAUGOVĖJE

Už energingą ir gražų vadovavimą skautams, Clevelando lietuvių skautų vietininko yra pakelti į vyresniškumo laipsnį šie skautų vadovai: į vyresniškumo skiltininko laipsnį — vietininkijos reikalų vedėjas skilt. Česlovas Melsbakas, Vytauto Didžiojo skautų draugovės adjutantas skilt. Vytautas Sniečkus ir skilt. Vytautas Mulolis; į skiltininko laipsnį — jaunesniųjų skautų vadą pasikilt. Remigijus Vizgirda, pasikilt. Rimvydas Minkūnas ir į paskiltininko laipsnį — jaunesniųjų skautų skiltininkas Mindaugas Motiejūnas.

Vyr. skautin. V. Kizlaitis, pasitraukdamas iš Clevelando skautų vietininko pareigų, bet besirūpindamas jo organizuotų skautų geresne ateities veikla, pasiuntė dviem savaitėm į Chicago skautų stovyklą vietininkijos reikalų vedėją vyr. skilt. Č. Melsbaką, skilt. R. Minkūną, pasikilt. M. Motiejūną ir skautus R. Melsbaką, V. Malcaną, G. Barzduką ir R. Kudukį ir nupirko jiems palapines, sumokėjo dalį stovyklos mokesčio už skiltininkus — 40 dol. ir apmokėjo kelionės išlaidas per 60 dol. Išvykstančius stovyklauti skautus parėmė ir Zigmantas Jankus, paaukodamas 20 dol. apmokėti stovyklos mokesčių už vieną skautą.

NEGRAZUS PASIELGIMAS

Dirvoje buvo pranešta, kad šeštadienį, birželio 30 d., 7:30 val. bus pamaldos už a. a. pulk. B. Giedraičio vėlę. šv. Jurgio bažnyčioje. Paskirtu laiku susirinko vėlionies šeima ir būrelis artimų pažįstamų, bet pamaldų nebuvo. Pamaldos prasidėjo pusvalandį vėliau, tačiau jų pabaigoje paaikškėjo, kad tai yra pamaldos visai už kitą asmenį. Dalyvavusieji tuo buvo labai nemaloniai nustebinti. Šeimai būvę paaikškinta, kad dėl susidėjusių aplinkybių sutartosios pamaldos, iš tvarkaraščio papras-

čiausiu būdu išbrauktos ir tiek. Kai jau buvo po visko, esą, gražino įmokėtus pinigų, atsiprašė, bet padėtis, žinoma, nuo to nei kiek nepasikeitė. Duotas žodis pieštuko pabraukimu panaikintas ir niekas nesiteikė apie tai suinteresuotiems asmenims net pranešti. Jei kas kitas taip padarytų, tai tuoj išgirstum pamokymą, kad čia, Amerikoje, šitaip nepripasta daryti. Iš tikrųjų tai ne tik Ameikoje, bet visuose kultūringuose kraštuose rimtose vietose šitaip daryti tikrai nepripasta. Tai yra suvedžiojimas ir dar labai jautriame reikale.

VESTUVĖS

Pereitą šeštadienį labai didelės vestuvės buvo Lietuvių salėje — apie 800 svečių: vedė J. Jakubauskas, laidotuvių dir. D. Jakubauskienės sūnus.

Ateinantį šeštadienį žymios vestuvės bus Nauj. par. bažn. ir slovenų salėje: veda Algirdas L. Samas N. A. Mikelionytė. Šliubas šeštadienį 10 val. iškilminga vakarienė 7:00 (6409 St. Clair Ave.).

ISVKSTA

Jonas Alekna, SLA 136 kp. pirm., po SLA gegužinės išvyksta į Atlantic City, kaip SLA organizatorius laimėjęs apmokėtą kelionę ir atostogas SLA vasarnamyje. Paviešėjęs tenai žada aplankyti ir kitas vietas New Yorko bei Connecticut vl. Kelionę išbūsiąs apie mėnesį. Atostogas Atlantic City laimėjo ir uolusis 14 kp. organizatorius A. Praškevičius, kuris dabar turi galvosūkių, kada jo-

mis pasinaudoti, kadangi ką tik grįžo iš kelionės į Florida.

A. Padegimas, galutinai pasitraukęs iš darbo, šiomis dienomis taip pat išvyksta į Newarką, N. J., aplankyti tų vietų, kur pradėjo savo pirmuosius žingsnius Amerikoje ir taip pat pasimatyti su dabar neseniai atvykusiais tautiečiais, kilusiais iš jo gimtinės Lietuvoje.

ISNUOMOJAMAS

kambarys vienam asmeniui — 1863 W 47th St. Kreiptis telefonu po 5 val. val. AT 1-9871.

JIESKO MOTERS

namų priežiūrai, 45-55 m. amžiaus. Kreiptis pas Charles Butkus, Route 1, Newton Falls, Ohio.

AKTORIUS IGN. GATAUTIS

Iš Pittsburgho į Clevelandą persikėlęs buv. Kauno valst. teatro aktorius Ign. Gatautis pradėjo dirbti V. Brazilio vedamoje dramos studijoje. Jis ne tik vaidins, bet laikui bėgant dalykus studiją lankantiems ir dėstys.

APLANKYKIME AKRONĄ

Akrono lietuviai paskutiniu laiku dažnai lankosi Clevelando lietuvių parengimuose. Liepos 22 dieną rengiama lietuvių gegužinė Akrono (Falkon Lake — Carton Rd., sukanč iš Akrono Main St. Extension). Akroniečiai labai nuoširdžiai kviečia clevelandiškius pas juos apsilankyti.

CLEVELANDO S. L. A. KUOPŲ BENDRAS PIKNIKAS

Liepos 8-tą dieną

MORSCHER'S FARM

Pradžią 2:00 val. po pietų

V A Ž I U O T I reikia Euclid Avenue iki Highland Road. Tada sukiti į dešinę ir Highland Road važiuoti iki Miner Road. Tada sukiti į kairę: Miner Road pavaziavus nepilną mylią bus matoma rodyklė, vedanti į pikniko vietą. Tai yra ta pati vieta, kur pernai buvo Lietuvių Klubo piknikas.

Bus gera muzika ir puikus bufetas

Visus maloniai kviečia

KOMISIJA

AM. LIET. TAUTINĖS S-GOS CLEVELANDO SKRIAUS SURENGTOS JONINIŲ GEGUŽINĖS VAIZDAI: 1. J. Pėteris ir St. Mačys pasitinka svečius su bilietais; 2. Juozas Urbšaitis tvarko automobilius; 3. Jauna Joninių dalyvė rungtyniauja lėkismajame sporte — stengiasi greičiau už kitus suvalgyti obuolį, repalietusi jo rankomis; 4. Jauniausias ir vyriausias iš gegužinėje dalyvavusių Jonų — Jonas Varkojis ir Jonas Alekna; 5. Jis "atrado paparčio žiedą", t. y., laimėjo I. z. Samo dovanotą žiedą (Kaklauskas); 6. L. Sagys ir V. Raulinaitis vadovauja linksmojo sporto varžyboms; 7. Ed. Karnėnas, viešnių talkininkaujamas, parduoda bufeto bilietus; 8. Clevelandietės kiaušinių gaudymo varžybose; 9. Joninių svečių dalis

RKO Keith's 105th

Liepos 4-7 "The Prowler" su Van Heflin ir Evelyn Keys.
Liepos 8-10 "Male ant Female" ir "Born to Sin".

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale Jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POtomac 1-6899

NO BETTER
TERMS
ANYWHERE

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

Jūsų doleriai SIEKIA TOLIAU
SU MONCRIEF
SILDYMO IR ORO VĖSINIMO SISTEMA

GASAS
ANGLIS
ALIEJUS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

PIRMASIS 1951 METŲ PUSMETIS JAU BAIGIASI!

Laikas daryti apyskaitą ir pradėti kitą pusmetį. O geriausias pusmečio pradėjimas yra pradėjimas taupyti Lietuvių Banke. Čia kiek įnešite iki liepos (July) 10 dienos, už tiek nuosimčiai bus skaitomi nuo liepos 1 dienos.

Lietuvių Banke santaupos yra apsaugotos JAV valdžios per Federal Insurance Corporation, kiekviena atskira taupymo sąskaita iki

\$ 10.000

Čia ir šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. p. p.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTAh 1-4515
WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J SAMAS JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai šimpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4486.
Redaktorius Vincas RASTENIS (buto telefonas: Uta 1-6747) Redaktorius Balys GAIDZIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

175 METAI NEPRIKLAUSOMYBĖS

Vakar Amerika atšventė 175 metų savo nepriklausomybės sukaktį. Atšventė, tiesą sakant, tik paprastai, kaip ir keikvie-
niais metais, be jokių ypatinges-
nių iškilmių. Iš viso Amerikos
nepriklausomybės šventė ne-
švenčiama taip iškilmingai, kaip
daug kur kitur. Galbūt todėl,
kad kovos dėl nepriklausomy-
bės laimėtos, palyginti, gana se-
niai ir ši šalis po to niekad ne-
buvo susidūrusi su labai rimtu
pavojumi nepriklausomybės ne-
tekti.

Šiandien toks pavojus jau ga-
li ateiti, bet dar maža kas te-
įvertina tokią galimybę. Prieš
akis Amerikai yra artimesnė vi-
sai priešinga galimybė: uždavi-
nys būti pirmąją jei ne visą pa-
saulį valdančią (to Amerika tie-
siogiai nei nesiekia), tai bent
visam pasauliui kelių rodančią,
"pirmą smuiku grojančią", ga-
lybę. Tai uždavinys labai dide-
lis. Didžioji pasaulio dalis pa-
geidauja, kad ši šalis to užda-
vinio imtųsi, kad tinkamai jį
atliktų. Deja, nors ši šalis no-
roms nenoroms ir imasi to už-
davinio, bet nesijaučia visai
tinkamai jam pasiruošusi. Ji
turi visas materialines sąlygas
tam tikslui, bet yra didelė sto-
ka tam gerai pasirengusių vadų.

Po 175 nepriklausomybės me-
tų aiškėja, kad valstybės pajė-
gumas išaugo greičiau už žmo-
nes. Amerika virto dar neregė-
ta pasaulyje galybe, kuriai vai-
ruoti reikėtų nepaprastų talen-
tų, arba bent žymiai sustiprin-
to visų piliečių susipratimo bei
pasiaukojimo. Prezidentas Tru-
manas šia proga ir kalbėjo apie
didesnio pasiaukojimo reikalą.

Vengrų arkivyskupas J. Groesz ir kun. F. Vezzer komunistų tei-
me. Jie ir keletas kitų asmenų buvo apkaltinti, kaip šnipai bei
išdavikai. Arkivyskupas, kaip visiškai prisipažinęs kaltas, nuteis-
tas 15 metų kalėti. Teisė tas pats teismas, kaip ir kardinolą
Mindszenty, kuris tebėra kalėjime. Prahoje šiomis dienomis pa-
sibaigė kita panaši byla: 10 metų kalėti nuteistas amerikietis AP
atstovas Oatis — irgi už neva šnipinėjimą (komunistų valdomose
šalyse paprasčiausias žurnalisto darbas yra laikomas šnipinėjimu-
ju). Ši byla labai panaši į neseniai iš Vengrijos paleisto Vogelerio
bylą. Dabar belieka laukti, ko Prahos komunistai pareikalaus iš
Amerikos už Oatis paleidimą.

ispėdamas, kad, jei Korėjos ka-
ras ir pasibaigtų, vistiek dar ne-
bus atėjęs laikas grįžti vien tik
prie naminių reikalų.

Šis Trumano pareiškimas ro-
do kelių artimajai atečiai. Ame-
rikos nepriklausomybės išlaiky-
mas ir jos uždavinio atlikimas
daugiausiai ir priklausys nuo
to, kiek šios šalies gyventojai

DVI BALFO RINKLIAVOS

Waterburyje ir Baltimorėje

Waterburyje neseniai įvyku-
sioje rinkliavoje Balfu reikalams surinkta 670 dolerių
(rašant šį pranešimą dar buvo
negrąžintų dėžučių, iš kurių ti-
kimas dar apie \$100). Be to,
Am. Liet. Tautinės Sąjungos
vietinis skyrius poroje savo pa-
rengimų turėjo specialų stalą
aukoms šiam tikslui ir surinko
per 60 dolerių — tai sektinas pa-
vyzdys ir kitoms draugijoms.

Prieš rinkliavą buvo apie ją
rašyta vietos laikraščiuose, kal-
bėta per lietuvių radiją, be to,
apie ją informavo dalį Krasaus-
ko pagaminti gražūs plakatai,
išstatyti didesnėse Waterburio
krautuvėse. Rinkliavos dėžučių
buvo išdalyta 150, tačiau daly-
vavo tik 82... 30 dėžučių gra-
žinta tuščių, kitos dar užtruko
su atsiskaitymu. Rinkliavoj da-
lyvavo ir vietiniai lietuviai —
daugiausia vyresnio amžiaus —
ir naujakuriai (šitų daugiau jau-
nimas, ypač lituanistinės mo-
kyklos mokiniai). Seniausioji
rinkėja buvo Venclauskienė —
77 m. amžiaus, jauniausias — I.
Gureckas, 8 m. Dalyvavo ir Bal-
fo reik. ved. P. Minkūnas su
duktele, atvykęs vietoj pirm.
kun. Končiaus. Jis turėjo kalbėti
specialiame susirinkime, bet
susirinkimas, sušauktas darbo
dieną, penktadienį, susilaukė tik

12 dalyvių. Tad vietoj pašnekesio
svečias stėjo pats į darbą...
Daugiausiai surinko A. Deve-
nienė — 100.03 dol., A. Kaz-
lauskienė — 80.04 dol., vienuol-
likmetė Birutė Vileišytė — 48
dol., M. Stankevičienė 47.22 dol
ir tt. Buvo bandyta rinkti per
krautuves bei restoranus, bet su
menkomis pasėkomis: tik V.
Zambliausko restorane (ne vel-
tui vadinamame "dypukų resto-
ranu") surinkta 11.34 dol.

Kai kurie rinkėjai, vengdami
rinkimo darbo patys paaukojo,
pvz., penkinę ir tuo savo darbą
baigė... Bendrai gavėse žmo-
nės aukojų maždaug kas ketvir-
tas. Šiaip nemalonomų nebuvo,
išskyrus vieną kitą susidūrimą
su lietuviais, nebeapkenčiančiais
lietuviškosios veiklos. Nemalo-
niausias reiškinys — kad atsi-
rado viena kita naujakurių šei-
ma, kurie, nors ir keliose uždir-
ba, tačiau nei rinkliavoj padir-
bėti, nei aukoti nesiteikė, už-
miršdami, kad neseniai patys
naudojosi taip surinktomis pa-
šalpomis.

Prieš ketverius metus čia bu-
vusioje tokioje rinkliavoje da-
lyvavo 20 moterų ir apie tiek
pat mokyklinio amžiaus vaikų.
Tada buvo surinkta apie 1,490
dolerių. Dabartinę rinkliavą or-
ganizavo Waterburio Balfu sky-
riaus valdyba, kurioje yra: dr.
Viktoras Jesaitis, A. Devenienė,
A. Aleksis, Jokubauskas, Mi-
chailiūtė, Plepienė.

Baltimorės Balfu skyrius šje-
met negalėjo surengti viešos
rinkliavos, tad nutarė parinkti
aukų savųjų tarpe. Buvo pa-
siųsta apie 200 laiškų įvairioms
bažnyčioms bei įvairiems vers-
lininkams, bet nedaug kas atsi-
liepė. Didesnio pasisekimo turė-
jo asmeninis apsilankymas. Tai
atliko būrelis rinkėjų. Daugiaus-
iai surinko Danutė Vieraitytė —
102 dol., Vyt. Noreika — 75,
Balys Rėkus — 63.50, Kęstutis
Pažemėnas — 51.50, Donatas
Buračas — 51.15, ir tt. Iš viso
surinkta \$718.95. Be to, kun.
Mendelis parinko aukų bažny-
čiai bei pridėjo nuo savęs ir
iteikė 300 dol. Tai iš viso Bal-
timorėje šiais metais Balfu jau
surinkta \$ 1,018.95.

Žymiausias aukotojas šioje
rinkliavoje buvo, nelietuvius —
L. Ginsberg, dalininkas tos siu-
vyklos, kurioje dauguma darbi-
ninkų yra lietuviai. Šį kartą jis
aukėjo 50 dolerių. Iš viso jis jau
yra aukojęs Balfui 250 dolerių.
Po 25 dol. aukėjo Vincas Vel-
žis ir Tremtinij D-ja. Po 10 dol.
aukėjo kun. L. Mendelis, Bradū-
nų šeima, Lith. Nat. B. U N.
Ass'n. Likusi suma susidėjo iš
penkinių bei mažesnių aukų.

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Nebūčiau linkęs čia kartoti
kaikeno dabar skleidžiamų
skambių tvirtinimų, jog tik LAF
paruošė ir pravedė Birželio su-
kilimą. Bolševikų priepaūdos
sistemoje buvo neįmanoma pa-
siekti tokio organizacijos tobu-
lumo, kad visi galintieji ir no-
rintieji sukilti būtų reikiami ap-
jungti, instruktuojami ir vado-
vaujami. Dirbant labai slapta ir
be galo atsargiai, daugelis vietų
ir asmenų nebuvo suspėta suki-
limiškai parengti, daugelis tau-
tiečių apie LAF buvimą visai
nei nežinojo. Tačiau pats oku-
pantas savo elgesiu padėjo visą
kraštą be išimties paruošti.
Kiekvienas padorus lietuvis lau-
kė nesulaukdamas dienos, kada
bus galima pajudėti ir suduoti
tinkamą smūgį azijatinams ban-
ditams. Kas laisvės laikais turė-
jo kokią ginklą, buvo jį paslėpęs
ir slėpė toliau, idant išsitrauk-
tų vėl, kai išmuš laukiamoji va-
landa. Tačiau buvimas vienos
rezistencinės organizacijos, pa-
grindinės politinės linijos ir pa-
grindinių ryšių buvo lygiai svar-
bus ir reikalingas. Tą vaidmenį
LAF atliko ir įvykdė daugiau
nei patenkinamai.

"UZDRAUSTASIS" SUKILIMAS...

Visai aišku ir normalu, kad
bet koki sukilimą draudžia ir
persekioja tie, prieš kuriuos jis
ruošiamas. Bet kiek neįprastą
atsitikimą turime tada, kai su-
kilti uždraudžia ir tie, kuriems
toks dalykas galėtų būti palan-
kus.

Taip atsitiko su Birželio su-
kilimu. Anuometinė Vokietijos
vyriausybė apie lietuvių pabė-
gėlių pastangas ir Lietuvos re-
zistentų pasiryžimą sukilti, kaip
minėjome, kiek žinojo ir kokių
didesnių kliūčių paruošiamie-
siams darbams nedarė. Pradžė-
si ruošti karui su Rusija, Vo-
kietijos karinė ir politinė vado-
vybė, rodos, galėjo tik palan-
kiai žiūrėti į kiekvienos rusų
okupuotos tautos pastangas, ka-
rui kilus, sukilti ar kitoki bū-
du susilpninti priešų fronto už-
nugarį.

Tačiau kaip daugelis nacinės
Vokietijos veiksmų, taip ir jos
pažiūra į ruošiamąjį lietuvių
sukilimą buvo nepaprasta. Gerai
sekantis Europos šiaurės, vaka-
rų ir pietų frontuose, vokiečių
karinė ir ypač politinė vadovy-
bė apėmė tvaikas — arogantiš-
kas įsitikinimas, jog vokiečių
kareivis nenugalimas perei-
sas klūtis ir galiausiai užka-
riaus visą pasaulį. Kokie nors
"sąjungininkai" jai tada nebe-
atrodė reikalingi. Naciai, kaip
žinoma, turėjo tikslą užkariau-
simuose Baltijos kraštuose ir
visos europinės Rusijos plotuo-
se amžiams pasilikti ir todėl
jie nenorėjo, kad kas į tą bū-
į šono maišytųsi arba kad koks
"sąjungininkas" vėliau už pa-
galbą imtų reikšti savo preten-
zijas. Kaip jie jau tada pa-
reikšdavo, "stalas turi būti nu-
valytas", ydant puotauti ga-
lėtų tik vieni vokiečiai...

Lygiai šešios dienos prieš ru-
sų vokiečių karo pradžią (maž-
daug kaip tik tada, kai Lietu-
voje rusai pradėjo vykdyti ma-

BIRŽELIO SUKILIMAS

BRONYS RAILA

sines gyventojų deportacijas...),
Vokietijos vidaus reikalų mi-
nisterijos įgaliotas asmuo atsi-
lankė į vyriausio LAF vado, mi-
nist. K. Škirpos butą Berlyne ir
jam perdavė 6 vokiečių vyriaus-
ybės reikalavimus. Jų tarpe
įdomiausi buvo šie reikalavimai:
— karui prasidėjus, lietuviai su-
kilimo neturi ruošti; Lietuvos
vyriausybės sudarymas ir pa-
skelbimas nepageidaujama; Lietuvos
valstybinės nepriklausomybės
atstatymas dabar bū-
siąs neįmanomas ir tas klausimas
galėsias būti išspręstas tik
karui pasibaigus...

Buvo visiškai aišku, ką tokie
vokiečių vyriausybės "pasūly-
mai" (per pasirinktą keistą tar-
pininką) reiškė mūsų išlaisvi-
nimo planams. Ministeris Ški-
pa karo išvakarėse buvo pasta-
tytas į neįmanomai sunkią pa-
dėtį. Nors pasiūlymų atmetimas
reiškė aiškią riziką, ministeris
Škirpa tačiau davė atsakymą,
kad sukilimo vykdymas Lietu-
voje nepriklaus nuo jo valios,
kad sukilimas vistiek įvyks, jei
net jis mėgintų jį "atšaukti"
ir kad lietuvių tauta visokiomis
aplinkybėmis kovos už savo
laisvę ir nepriklausomos valsty-
bės atstatymą.

Šioji aplinkybė neginėjamai
parodo, kad LAF ir Birželio su-
kilimai jokių atvejų nebuvo nei
Vokietijos sąjungininkai, nei ko-
kie talkininkai, kaip vienas ki-
tas iš mūsų pačių ar ypač iš bol-
ševikinės propagandos darbuo-
tųjų vėliau mėgindavo apie su-
kilėlius atsiiepti. Ne, sukilimas
tiesiogiai buvo nukreiptas prieš
rusus, bet netiesiogiai jis buvo
nukreiptas ir prieš vokiečių in-
teresus. Mat, sukilimas buvo
grynai lietuviškas reikalas ir
savo svarbiausiu uždaviniu tu-
rėjo tik lietuvių tautos laisvės
interesus.

Tuo atžvilgiu dar būtų gali-
ma pažymėti, kad ir pats vy-
riausias sukilimo vadovas mi-
nisteris Škirpa po minėtųjų pa-
siūlymų atmetimo pateko į pa-
stovių nacių nemalonę. Karui
prasidėjus, jis pradžioje, tiesa,
gana "mandagių" būdu buvo pa-
imtas vokiečių policijos priežiū-
ron, vėliau prievarta apgyven-
dintas tolimame Vokietijos pro-
vincijos miestelyje ir tik ko ne
po metų jam buvo leista vėl
grįžti į Berlyną Naciai, nepa-
mirškimė, visą laiką iš žymes-
nių lietuvių politikos veikėjų
tarpo įsėkėjo savo okupacijai
lietuvoje kvieslingų, jų tačiau
nerado. O Škirpai niekad tokios
rolės nei nesiūlė. Priešingai, kai
jis savo dažniais protestais dėl
vokiečių okupantų elgesio su
Lietuvos gyventojais Reicho
vyriausybei Berlyne nebeapken-
čiamai įkyrėjo, Škirpa 1944 m.
pradžioje buvo uždarytas į kon-
centracijos stovyklą. Jis buvo
vienintelis to augšto rango Lie-
tuvos diplomatas, kurį ameri-
kiečių kariuomenė išvadavo iš
mirties veik paskutinę valandą,
nes to konclagerio kaliniai bu-
vo vežami į tokią vietą, kur tuo-
jau būtų patekę į rusų rankas.

(Kitas to paties rango diploma-
tas, buv. Lietuvos ministeris
Prancišijai, Petras Klimas, ka-

ro metu vokiečių buvo areštuo-
tas ir pargabentas į Lietuvą,
kur vėliau, kaip laikraščiai pra-
nešė, rusams grįžus, buvo enka-
vedistų suimtas ir nuo tos die-
nos dingo be žinios).

Kaip vienas iš artimų LAF
veiklos Berlyne liudininkų ir
vienas iš jo tenykščio informaci-
jos bei propagandos skyriaus
darbininkas, šia proga norėčiau
priminti vieną būdingą mūsų
anuometinės nuotaukos epizodė-
lį. Pirmąją karo dieną (birželio
22 popiet), palydėdamas kelias
dešimtis lietuvių vyrų, kurie
vyko su vokiečių kariuomene
Lietuvon kaip vertėjai, ministe-
ris Škirpa savo bute jiems davė
kaikurių instrukcijų ir ta proga
pasakė prakalbą, bene vieną iš
pačių geriausių prakalbų, kurias
jis bet kada lig šiol buvo pa-
sakęs. Susilpninęs balsą, gal kad
sienos "mažiau girdėtų", jis pa-
baigoje pasakė: "Neabejoju, jog
jūs kiekvienas žinote, kad jūsų
svarbiausias tikslas Lietuvoje
tai ne vertėjų pareigos. Svar-
biausias tikslas — aiškinti ir
veikti taip, kad patys lietuviai
ko skubiausiai imtų į savo ran-
kas valstybės vadovavimą ži-
nokite, kad niekas svetimas
mums nepadės atgauti laisvę.
Nepadės anglai, nepadės ir...
vokiečiai. Šie pastarieji mums
kliudys... Bet mes turime siekti
savo laisvės, nežiūrint jokių
kliūčių. Taip daro kiekviena są-
moninga tauta. Tik taip išsiko-
vojama laisvė ir sukuriamas val-
stybių nepriklausomybė..."

Tuos žodžius tariant, kiekvie-
nam klausytojui buvo aišku,
kad tai nėra tik tuščios frazės.
Jos buvo pagrįstos ne tik tikė-
jimu, bet ir žinojimu, kad tomis
valandomis Tėvynėje kruvinas
ir atkaklus sukilimas prieš bol-
ševizmą tuoj turėjo prasidėti.
Nes tą rytą sukilimo "signalas"
buvo duotas — vokiečių sovietų
karas jau buvo sproges. Patys
narsiausi mūsų vyrai, kaip avia-
cijos leitenantas Dženkaitis su
draugais, jau prieš kelias dienas
buvo išvykę į Lietuvą. Ten jie
susitiko su dešimtimis tūkstan-
čių tokių pat pasiryžusių...

SUKILIMO EPOPEJA IR VAIDMUO

Šių eilučių autoriui, Birželio
sukilimą galėjusiam sekti tik
iš tolo ir tik išimtinai su plunks-
na rankoje "dalyvavusiam", ma-
žiau pritiktų kalbėti apie jo di-
dingą ir narsią epopėją, negu
tiems, kurie atliko jo veiksmus
su šautuvu, granata ir kulko-
suaidžiu ar talentingai pasireiš-
kė kuriame komandavimo poste.
Pagaliau, tam pavaizduoti rei-
kėtų daug laiko ir vietos, o tat
ši kartą nėra mano tikslas. Aš
sukilimą jau buvo paskelbta
daugybė vaizdų, įspūdžių, atsi-
minimų bei jo užkulisių. Bet

tai toli gražu nepakankama. Šis
svarbus mūsų rezistencinis ko-
vos įvykis dar kaip reikiant ne-
aprašytas ir neįvertintas. Tam
nebuvo tinkamų sąlygų ir gal,
svarbiausia, tinkamos atmosferos.
Vokiečių okupacijos metu
tai negalėjo būti įvykdyta, nei
paskelbta, nes nacizmui sukili-
mo faktas buvo toks pat nema-
lonus, kaip ir bolševizmui. Ka-
rui pasibaigus buvo vengta apie
sukilimą kalbėti, nes tai galėjo
nepatikti visiems karą laimėju-
siems: juk sukilimas buvo nu-
kreiptas prieš Rusiją, vieną iš
labiausiai tada mylimų "sąjun-
gininkų"...

Nuostabi likimo ironija! Nuo-
stabus pokarinio pasaulio dva-
sinis ir politinis sukiuzimas!
Mums reikėjo slėptis su savo
pastangomis, ir įvykdytais žy-
giais, kurie siekė tautai laisvę
grąžinti. Bet šiandien, po de-
šimtmečio, privalu daugiau ir
drąsiau kalbėti. Šiandien ir at-
mosfera keičiasi. Šiandien anti-
komunistiniai kovotojai, berods,
jau nebėra skelbiami esą są-
jungininkų ir demokratijos prie-
šai, nebegrasinama juos pa-
traukti atsakomybėn, kaip "ka-
ro nusikaltėlius"... Graikija,
Indokinija, Malajai, pagaliau
Korėja atvėrė akis apie "nar-
siojo sąjungininko demokrati-
ją". Todėl ir mes, lietuviai, ku-
rie praėjusio karo metu pirmieji
sukilome prieš tą "bolševizmo
demokratiją", šiandien turėtu-
me drąsiau pakelti balsą. Turė-
tume nepasitenkinti vien graū-
džiais ir verksmingais deporta-
cinių sukakčių (niekad ir dabar
nesibaigiančių...) prisiminimais,
o tinkamai pabrėžti, kad
mes buvome ir esame ne vien tie
"liaudies demokratų" persekio-
jami, bet kad mes ir narsiai
priešinomės ir toliau kovosime
už laisvę, kaip kiekviena gar-
binga civilizuota tauta.

(Bus daugiau)

Vytauto A. Brazulio
AŠ LAIKIAU PAMALDAS UŽ
S T A L I N A
[domus stačiatikių dvisiško
pasipasakojimas. 60 puslapių
Galima užsisakyti Dirvoje, siun-
knygėlė. Kaina — 50 centų
čiant 50c pašto ženklais, arba
\$1.00 už dvi]

NAUJIENA PROZA

Algirdas Landsbergis, Adolfas
Mekas, Jonas Mekas ir Leonas
Lėtas yra šios knygos autoriai.
Aštuonios novelės reprezentuoja
kūrybą šių žvilgsnių, kurie
yra išsidėję 4 numerius žvilgs-
nių žurnalo, knygas Proza (pir-
moji), Une revence (Zalia ir si-
dabra), Šemeniškių idilės.

RAŠYKITE:

Gabija, 340 Union Ave.
Brooklyn 11, N. Y.

Knyga 128 psl., kaina 1.25

DIRVA, Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing
Company, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486.
Issued in Cleveland every Thursday. Editor Vincas RASTENIS, Assistant
Editor Balys GAIDZIUNAS. Entered at Second-Class matter December 6th,
1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: in the United States — \$4.00,
in Canada — \$4.50 (5.00 Canadian dollars), elsewhere — \$5.50.
DIRVA išleis kiekvieną ketvirtadienį Clevelande. Leidžia Ohio Lietuvių
Leidybos B-vė. Prenumeratos kaina metams, mokant iš anksto: Jungtinėse
Amerikos Valstybėse — \$4.00, Kanadoje — \$4.50, (5.00 kanadiški doleriai),
kitur — \$5.50. Galima mokėti ir dalimis, pradedant bet kurio metų laiku.